БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

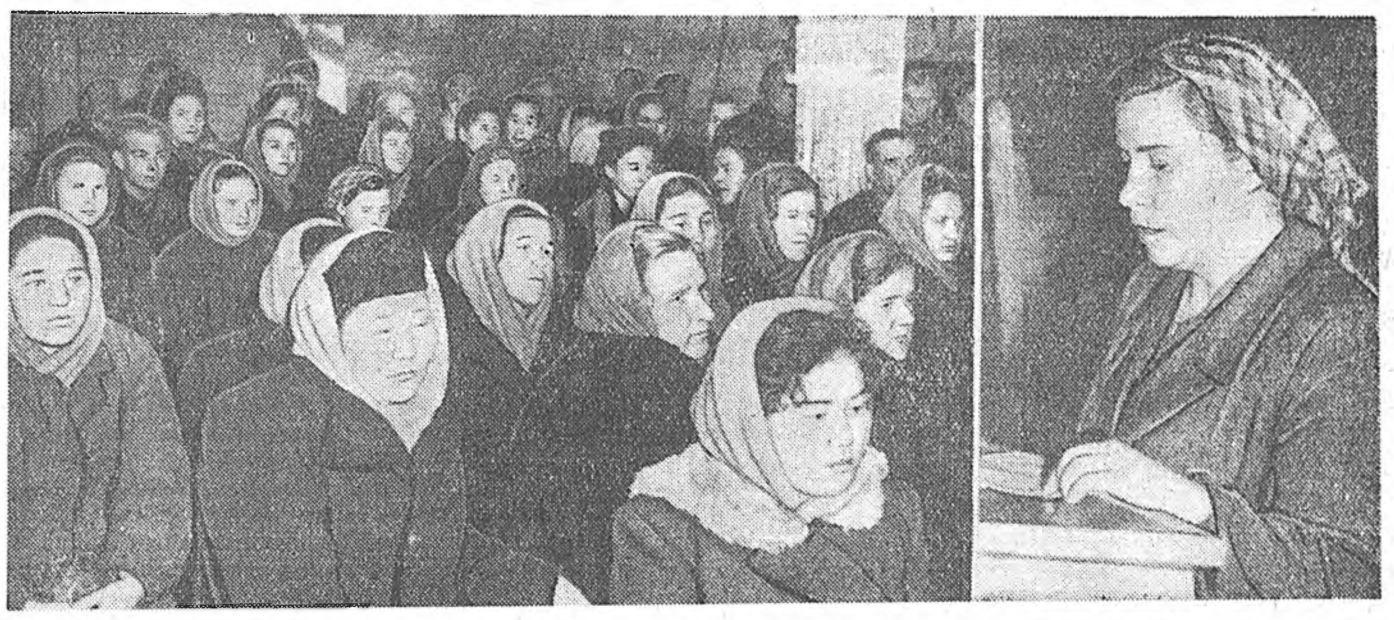
Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган.

№ 274 (8799)
НОЯБРИИН 20
ЧЕТВЕРГ
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

ОРОН ДОТОРНАЙ ОЛОН МЯНГАН ХҮНЭЙ ХАБААДАЛГАТАЙ МИТИНГНҮҮД, СУГЛААНУУД БОЛОЖО, КПСС-эй XXI СЪЕЗД ДЭЭРЭ Н. С. ХРУЩЕВОЙ ХЭХЭ ЭЛИДХЭЛЭЙ ТЕЗИСҮҮДЫЕ НЭГЭН ҺАНАЛААР ҺАЙШААН ДЭМЖЭНЭ

Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводто Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые зүбшэн хэлсэлгээр митинг болоо. **Зураг дээрэ:** халаанай инженер нүхэр **Махнева** үгэ хэлэжэ байна. **А. Истоминой** фото.

Хүдөө ажахын машина, техникэ түргөөр заһабарилха

...нөө жэлдэ республикымнай ...ки колхозууд таряа хуряалгаяа ...тэтайгаар дүүргээ. Мүн нии...ээ мал ажалые саашадань хүг...э, ашаг шэмыень улам арьбад...н түлөө тэмсээ. Урда урдынхи...хэ орооһо таряа, мал ажалай ...кт гүрэндөө худалдаһан, ту...ан байна. Парти, правитель... анхарал оролдолгын ашаар ...зууднай өөрын мэдэлэй баян ...кэтэй болоод, тэрэнээ зүбөөр, ...кэ ехэтэйгээр ашаглан, хүдөө ...нгаа хүдэлмэри хаһа саг ... шанар һайнтайгаар бүтээжэ ...ээ.

...ахыгаа эрид хүгжөөхын түлөө ...эмсэгүүдээ һайнаар, дүүрэн хү...оонь хэрэглэхэ ябадалай шиид... удха шанартай байһаниинь ...оз, совхозуудай ажал дээрэһээ ...тодоор харагдана.

...ртиин XXI съезд дээрэ хэлсэг...ерэхэ долоон жэлэй түсэб соо ...ажахын үйлэдбэри бүри хур...үргэнөөр хүгжөөгдэхөөр ха...гданхай. Энэ түүхэтэ зорил...шиидхэлгэдэ хүдөө ажахын ...кые ашагтайгаар хэрэглэлгэ ...шье ехэ удха шанартай байха ...ю. Тиимэһээ машина, техни...зүбөөр хэрэглэхэ, гамтайгаар ...ка ябаха, саг дары заһабарил...айнаар хадагалха шухала.

...ушарые хараада абажа, ма... республикын олон түрүү кол...совхозууд машина, техникээ ...л үбэлдөө бэшэ, харин түхэ...жэлэй туршада—ажал хүдэл...лөө сүлөөрхэ зэргээрнь заһа...хаар хараалаад, тэрэнээ тү...лэн бэелүүлжэ байнхай. Жэ...эн хэлэбэл, Бичурын совхозой ...низаторнууд мүнөө трактор ...барилха түсэбөө 57 процент ...ээд байна. Эндэ заһабарилгын ...мэри бүри эртээнһээ, хуряал... болон бусад хүдэлмэриин дүү...эй сасуу хэгдэдэг юм. Совхо... механизаторнууд заһабарил...эрэгтэ үдэр бүриин анхарал ...улан, саг үргэлжэ хинажа, ...о хэмжээ абажа байдаг.

...нөө жэлдэ хүдөө ажахын ма..., зэмсэгүүдые заһабарилга ...урдынхиһаа онсо өөрэ байдал...үнгэргэгдэжэ байна. Юуб..., колхозууднай олон ян... техникэ гүрэнһөө худалдан ..., тэрэнэйнгээ жэжэ заһаба... анха түрүүшынхеэ өөһэдын ...рскойнуудта хэжэ байна. Элдэб жэжэ заһабаринуудые ...гөө, өөһэдын хүсөөр бүтээхэдэ ...ыда, ажал хүдэлмэридэшье ...тай туһатай байхань лабтай. ...зуура мүнөө үедэ зарим колхо... заһабарилга хэхээр түхеэрэлгэ ... хүсэд бэлдээгүй, тиихэдэ ка...ьна заһабарилга хэхэ аргатай ...дүй байһаар. Тиимэһээ тэдэ... техникэ заһабарилга мүнөөдөө ...үлэб РТС-үүд, МТС-үүдэй хү...хэгдэхэ болоно бшуу.

... онсо өөрэ байдалые хараада ... тон шухала. Гэбэшье за...рилгын хүдэлмэрие түрүүшын ...өө хойшо муугаар, шадабари...эр эмхидхэһэн ушар мүнөө ...эжэ эхилбэ. Заиграйн, Хориин, ...нгын болон бусад зарим айма...й олохон колхозууд тракторнууд, хүдөө ажахын бусад машинануудаа заһабарилжа үшөө захалаадүй. Тэрээнһээ байтагай зарим колхозууд техникэ заһабарилха ямаршье байра түхеэрээдүй, машина болон зэр зэмсэгүүдээ нэгэ газарта суглуулжа хадагалха хэмжээ абаагүй байна. Иимэ байдал тохёолдуулһан Кяхтын аймагай «Красное знамя», Мухаршэбэрэй аймагай «Илалта» колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа амархан һуужа байхань гайхалтай. Иимэ ябадал саашадаа тэсэшэгүй. Колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд дурсагдаһан дутагдалнуудые дары усадхажа, техникээ хадагалха газарнуудые (сарай, халхабша болон бусад байрануудые) дары бариха уялгатай.

Олохон РТС-үүдтэшье заһабарилгын хүдэлмэри муугаар эмхидхэгдэнхэй. Закаменай, Хонхолойн, мүн бусад зарим станцинуудта механизаторнууд дуталдаад, заһабарилгын хэрэг унжагайржа байна. Тиин гэһээнь тэндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд элдэб эсын шалтагаан урдаа бaряад, заһабарилга хэлсэхэ хүнүүдые эльгээдэггүй байха юм. Тиихэдэ РТС-үүдтэ хүдөө ажахын техникын олон запчастьнууд дуталдажа, заһабарилгын хүдэлмэри унжагайрна. Эдэ дутагдалнуудаа ойрын үдэрнүүдтэ усадхажа, РТС-үүд болон колхозуудай хүсэ, оролдолго нэгэдхэн, хүдөө ажахын техникэ заһабарилгые зүбөөр эмхидхэн, хурдан түргэнөөр, шанар һайнтайгаар хэжэ дүүргүүлхэ зорилго аймагуудай хүтэлбэрилхы органуудай урда табигдана.

Техникэ заһабарилгын талаар республикын зарим совхозуудайшье хэжэ байһан хүдэлмэри үшөөл һанаһанда хүрэнэгүй. Тэдэнэр түргэнөөр, эрхим шанартайгаар энэ хүдэлмэри ябуулха бүхы арга боломжотой. Тэрэнээ хүсэд дүүрэнээр хэрэглэхэ зэргэтэй.

Ажал хүдэлмэридөө түрүү дүй дүршэл, эрдэм ухаанай түйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлжэ, техникэ заһабарилгые амжалтатайгаар дүүргэхэ гээшэ механизатор бүхэнэй нэрэ хүндын хэрэг, арюун уялга болоно. Харин механигууд болон инженернүүд механизаторнуудай хүдэлмэрие үдэр бүри хинан хаража, зохихо туһаламжа үзүүлжэ байха зорилготой.

Нүхэд механизаторнууд! Бүхы техникээ һайнаар заһабарилжа, хадагалжа, хэзээшье хэрэглэхээр бэлэн байлгаха гээшэ хойто жэлдэ үндэр баян ургаса абалгын, хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрие агротехникын заабариин ёһоор богони болзор соо, үндэр шанартайгаар дүүргэлгын шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн мүн. Тиимэһээ социалистическэ мүрысөө бүри үргэнөөр дэлгэрүүлэн, заһабарилгын хүдэлмэрие эрхимээр түгэсхэжэ, түрэл партиингаа түүхэтэ XXI съездые ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтахын түлөө тэмсэе! Энэтнай түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые бэелүүлгэдэ танай хубита болохонь дамжаггүй.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй хүдэлмэрилэгшэдые Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Республика дотор ариг сэбэрые сахилгын, оборонно хүдэлмэрие эмхидхэхэ хэрэгтэ олон жэлдэ, оролдосотой һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй иимэ хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха.

Алексеева Людмила Константиновнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Городок городой комитедэй штатнабэшэ түрүүлэгшэ.

Вампилова Александра Семеновнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Бурядай республиканска комитедэй түрүүлэгшэ.

Вишнякова Клавдия Кирилловнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Хэжэнгын аймагай комитедэй штатнабэшэ түрүүлэгшэ.

Дорфман Рахиль Исаевнае—«Красный Восток» гэжэ олзоборилгын артелиин дэргэдэхи Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй эхин организациин түрүүлэгшэ.

Залуцкая Тамара Васильевнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Улан-Удын городой комитедэй түрүүлэгшын орлогшо.

Инкеева Ольга Даниловнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Бурядай республиканска комитедэй ахалагша инспектор.

Мильман Рахиль Абрамовнае—Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй Улан-Удын городской комитедэй президиумэй гэшүүн.

Сырчина Мария Сергеевнае—Улан-Удэ городой инфекционно больницын дэргэдэхи Улаан Хэрээһэнэй бүлгэмэй эхин организациин түрүүлэгшэ.

Торшилов Василий Яковлевичые—МПВО-гэй республиканска медицинскэ албанай начальник.

Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.
Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1958 оной ноябриин 19.

Шэлэй заводойхидой шэн зориг

Ноябриин 18-най үдэшэ Улан-Удын шэлэй механизированнэ заводой барилга-заһабарилгын ехэ цехтэ хүдэлмэришэд олоороо сугларба. Хүн бүхэнэй шарайда баярай тэмдэг үзэгдэнэ. Арадайнгаа ажахые шэнэ хүсөөр хүгжөөхэ талаар түрэл партиингаа хараалһан түсэбые зүбшэн хэлсэхэеэ байхадаа тиигэншьегүй яахаб...

Заводой парткомой секретарь нүхэр Соловьев митинг нээжэ, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ нүхэр **Д. Ц. Цыремпилондо** үгэ үгэбэ. Үгэ хэлэгшэ КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдэй ехэ удха шанар тухай хэлэхэ зуураа, ойрын 7 жэл соо оронойманай арадай ажахыда ямар ехэ хүгжэлтын болохо байһан тушаа тогтоо.

Хараалагдаһан долоон жэлэй түсэб соо оронойманай хүндэ индустри бүри ехээр хүгжөөгдэжэ, арадай ажахын бэшэ һалбаринууд хурдан түргэнөөр хүгжэхэ база байгуулагдаха байна. Ажалшадайманай материальна ажана байдал улам һайжарха. Гансахан үргэн хэрэглэлэй эд бараа үйлэдбэрилгэ аяар 62—65 процентээр дээшэлхэ байна.

Механизаци, автоматизаци үргэнөөр хэрэглэһэнэй, ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй ашаар промышленна үйлэдбэриин технологи шэнэдхэн хубилгагдаха болоно. Ерэхэ 7 жэл соо мүн манайшье республикын промышленностиин үйлэдбэри 2,5 дахин дээшэлхэ, хэдэ хэдэн шэнэ предприяти баригдаха юм.

Митинг дээрэ үгэ хэлэһэн машинованна цехын хүдэлмэришэн нүхэр Петров Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые һайшаан дэмжэбэ. Иимэ ехэ түсэбые имагтал социализмын ороной илаһан ажалшадай бэелүүлжэ шадаха байһаниие тэмдэглэбэ. «Бидэнэр, манай заводой хүдэлмэришэд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ сүүдхэ соо нэгэ машинын бүтээсые 4 мянган дүрбэлжэн метртэ хүргэхэ гэһэн уялгаяа заатагүй дүүргэхэ байнабди» гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Цехын мастер нүхэр **Мицкевич** «Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдэй проект тушаа тогтожо хэлээ.—Энэ проект манай залуушуулые зүбөөр хүмүүжүүлхэ эгээн зүб зам олгохо байна,—гэжэ нүхэр Мицкевич хэлэбэ.

Заводой транспортна цехын хүдэлмэришэн нүхэр Терешев долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ талаар советскэ хүнүүдэй урда ехэ зорилго табигдаһан тушаа хэлээ. Капитальна болон байрын барилгануудта тон ехэ мүнгэ зөөри һомологдохоор хараалагдана. Тиимэһээ бидэнэр мүнгэ зөөри арьбалхын, ажалайнгаа бүтээсые ехээр дээшэлүүлхын түлөө оролдохо ёһотойбди. Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн нүхэд **Сальников, Махнева, Халзаев** гэгшэд Н. С. Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые һайшаажа, парти, правительствынгаа хараалһан түсэбые дүүргэхын түлөө тэмсэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахые заводойнгоо бүхы хүдэлмэришэдые уряалаа.

Митингдэ хабаадагшад КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур 85 мянган дүрбэлжэн метр шэл үйлэдбэрилхэ гэһэн уялгаяа заатагүй дүүргэхэ гэһэн шиидхэбэри баталан абаа.

В. Попов.

Нэгэн дуугаар һайшааба

Хоёр халаанай һэлгэсэлдээн багта Улан-Удын паровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон алба хаагшад котельнэ цехтэ олоороо орожо ерэбэд. 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудтай танилсаад байһан заводойхид эндэ өөһэдынгөө хүсэл зоригые мэдүүлхын тулада сугларһан байгаа.

Профсоюзай заводой комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Д. В. Таловирко митинг нээгээ. Тэрэ хадаа заводой партийна комитедэй секретариин орлогшо нүхэр В. Г. Бирюковто үгэ үгэбэ. Нүхэр Бирюков долоон жэлэй түсэбөөр табигдаха асари ехэ программа тушаа Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдэй проект тухай тодорхой мэдээсэл хэһэн байна.

Удаань трибунада вагон хабсаргалгын цехын электрик нүхэр Оширов гараба. Тэрэ цехын бүхы коллективэй зүгһөө тезисүүдэй проектые һайшаажа байһанаа мэдүүлбэ:

— 1959 ондо жэлэй түсэб 50 вагоноор ехэ болгогдохо байна. Энэ түсэб гансахан дүүргэгдэхэ бэшэ, үлүүлэн дүүргэгдэхэ ёһотой,—гэжэ Оширов хэлээ.

— Съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр түсэбһөө гадуур 100 тонно булад хайлуулхабди,—гэжэ булад хайлуулгын цехын бригадир нүхэр Захаров өөрынгөө үгэ дотор хэлэбэ.

Тэрэшэлэн үгэ хэлэһэн паровозо-хабсаралгын цехын комсомольскэ организациин секретарь нүхэр Ушаков, шэрэм шудхалгын цехын хэбшэн Буров гэгшэд долоон жэлэй түсэбэй ажахын болон политическэ ехэ удха шанартай байһан тухай хэлэхэ зуураа, партиингаа XXI съездын нээгдэхэ үдэр хүрэтэр бэелүүлхэ хүдэлмэринүүдэйнгээ зорилгонууд тухай тогтобод.

Заводой начальник нүхэр Бутко съездын урда тээхи мүрысөөндэ заводойнгоо коллективэй абаһан уялгануудаа дүүргэжэ шадаха байһан арга боломжонууд тухай хэлээ.

Митингдэ хабаадагшад тезисүүдэй проектые һайшааһан шиидхэбэри нэгэн дуугаар баталан абаа.

П. Чебунин.

...скваагай городской партийна организациин эдэбхитэдэй суглаан болобо

...скваагай городской партийна ...изациин эдэбхитэдэй суглаан ...лиин Ехэ ордон соо ноябриин ... боложо, хоёр мянга гаран ...унистнар тэрээндэ хабаадаба. ...рагшад Советскэ Союзай ...унистическэ партиин Цент...а Комитедэй Президиумые ...тэ президиумдээ нэгэн һана... ехэ дэбжэлтэтэйгээр һунгаба. ...СС-эй ЦК-гэй ноябриин Пле... дүнгүүд, Москвагай город... партийна организациин зорил... тухай элидхэлые партиин ...мой нэгэдэхи секретарь нүхэр ...ов хэбэ.

...ртиин Дзержинскэ райкомой ...тарь нүхэр Никифоров, «АТЭ-...водой директор нүхэр Копы... Московско Соведэй гүйсэдко... түрүүлэгшэ нүхэр Бобровников, ...чевой нэрэмжэтэ Московско ...заводой парткомой секретарь ... Фатсев, Советскэ Армиин, ...н-Сэрэгэй Флодой главна по...ческэ управлениин начальник ... Голиков, «Серп и молот» за... слесарь нүхэр Морозов, ...СР-эй Гэгээрэлэй министр нүхэр Афанасенко, ажалай резервнүүдэй главна управлениин начальник нүхэр Зеленко, Менделеевэй нэрэмжэтэ химико-технологическа институдай директор нүхэр Жаворонков болон бусад үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй документнүүдые нэгэн һаналаар һайшаагаад, столицын партийна организациин зорилгонуудые тодорхойлоо.

Москвагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда нүхэд А. И. Кириченко, М. А. Суслов, Н. С. Хрущев хабаадаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр Н. С. Хрущев сугларагшадта халуунаар угтагдан, партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээхэ бэшэг ехэ дэбжэлтэтэйгээр баталан абаа.

Сугларагшад партийна гимн «Интернационал» дуулаба. (ТАСС).

ВЛКСМ-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

«1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай» КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые, «Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ» тухай КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдые бүгэдэ арадай зүбшэн хэлсэлгэдэ комсомолой организацинуудай хабаадалга тухай асуудалые ВЛКСМ-эй ЦК зүбшэн хэлсэбэ.

КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд дотор харуулагдаһан, 1959 — 1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд хадаа хүндэ индустриие үлэмжэ ехээр хүгжөөлгын, ороной экономическа хүсэ шадалые улам шангадхалгын үндэһэ һуури дээрэ манай ороной экономикын бүхы һалбаринуудые саашадань ехээр дэбжээжэ, тэрээнэйнгээ үндэһөөр арадай ажабайдалай хэмжээе шэнээр, ехээр дээшэлүүлхэ гэһэн түйлай ехэ программа болоно.

Арадай ажахые хүгжөөхэ долоон жэлэй түсэб хадаа манай орон дотор коммунизм байгуулгын асари ехэ программа мүн. Долоон жэлэй түсэб бэелүүлэгдэхэдээ капиталистическэ оронуудтай амгалан ёһоор мүрысөөндэ Советскэ Союзай шэнэ, ехэ илалтань боложо, социализмын дэлхэйдэхи системые бүри ехээр бэхижүүлхэ байна.

«Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүд дотор арадай гэгээрэлые шэнэдхэн һайжаруулха зорилго хараалагдана. Һуралсалые ажалтай холбожо, залуу үетэниие олониитэдэ туһатай ажалда, коммунистическэ общество байгуулгада эдэбхитэйгээр хабаадалгада бэлэдхэхэ гээшэ һургуулиин хэрэгые шэнэдхэн һайжаруулха асуудалай гол шухалань болоно. Арадай гэгээрэлые шэнэдхэн һайжаруулха гэһэн ябадал хадаа залуу үетэниие коммунистическэ сурталаар хүмүүжүүлхэ тухай Коммунистическэ партиин, Советскэ гүрэнэй анхарал оролдолгын шэнэ, эли тодо гэршэ болоно.

Ленинскэ комсомол хадаа коммунистическэ байгуулалтын түсэбүүдые бэелүүлгэдэ партиин үнэн сэхэ туһалагшань болоно. Коммунизм байгуулгын асари ехэ программа, — гэжэ ВЛКСМ-эй ЦК-гэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ,—залуу хүбүүд, басагадай зохёохы үүсхэл эдэбхиие ургуулха хэрэгтэ, коммунизмын аша туһада шэнэ оролдолго гаргаха хэрэгтэ хизааргүй үргэн зам нээжэ үгэнэ. Манай ороной комсомолшууд, бүхы хүбүүд, басагад Сибириин, Хойто зүгэй, Алас Зүүн зүгэй, Казахстанай байгаалиин баялигуудые эзэмшэн ашаглахын түлөө бүри зоригтойгоор тэмсэхэ ёһотой. Комсомол хадаа промышленна, гэр байрын, культурна ажаһуудалай элдэб барилгануудта, мүн хүндэ индустриин тон шухала барилгануудые шефтээ абажа туһалха хэрэгтэ, социалистическэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадаха зэргэтэй. Комсомолшууд үндэр бүтээсэтэй, шэн зоригтой ажалай үльгэр жэшээ бүхы залуушуулда саашадаашье харуулха ёһотой.

Коммунизмын үедэ хүн гээшэ ухаа сэдьхэлэйнгээшье, бэе махабадайнгаашье талаар тон ехэ хүгжэнги байха болоно. Тиимэһээ комсомол хадаа залуушуулые коммунистическэ бата үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ, тэдэниие Эхэ орондоо хизааргүй дурладаг, тэрээнэй дайсадта ехээр дурагүйтэдэг болгон, коммунистическэ обществын эдэбхитэй, ушар ёһо мэдэдэг барилгашад болгон хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха ёһотой болоно. Залуушуул гээшэ һуралсалаа ажалтай батаар холбожо шадаха, мүнөө сагай эрдэм ухаанай дээдэ хэмжээндэ байжа, социалистическэ культурын түйлалтануудые эзэмшэн шудалжа шадаха зэргэтэй.

Ленинскэ комсомол арадай гэгээрэлые шэнэдхэн һайжаруулха талаар партиин хараалһан хэмжээ-ябуулгада эдэбхитэйгээр хабаадаха ёһотой. Үйлэдбэритэй һургуулиин холбоое бэхижүүлхэ, пионернүүд болон һурагшадые бар хүсэнэй ажалда дуратай, тэрэниие хүндэлдэг болгон, эрдэмые, техникые шудалха, бэе махабадаа хатуужуулха эрмэлзэлгэтэй болгон һургаха хэрэгтэй.

Долоон жэлэй түсэбые бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэл хадаа үргэн ниитэ залуушуулай дунда ябуулдаг эмхидхэлэй, хүмүүжүүлгын хүдэлмэреэ хододоо нарижуулан һайжаруулха байхыень комсомолһоо эринэ. Комсомолой организаци бүхэниие бүхы залуушуултай нягта холбоотой, шамбай шанга, ажалша бэрхэ коллектив болгохо хэрэгтэй.

«1959 — 1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд» тухай КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые, «Ажабайдалтай һургуулиин холбоо барисаае бэхижүүлхэ, орон дотор арадай гэгээрэлые саашадань хүгжөөхэ тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тезисүүдые үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулжа, зүбшэн хэлсэлгые промышленностиин предприятинуудай, барилганууд, колхозууд, совхозууд, РТС-үүд, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудай комсомолой бүхы организацинуудта эмхидхэхыень комсомолой райкомууд, горкомууд, обкомууд болон крайкомуудые, союзна республикануудай ЛКСМ-эй ЦК-нуудые ВЛКСМ-эй ЦК уялгалба. Комсомолой эхин организацинуудта суглаануудые, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй материалнуудые хамтаараа уншалга ба зүбшэн хэлсэлгые; городууд, районууд, областьнууд, хизаарнууд болон республиканудта — комсомолой тус тус комитедүүдэй пленумүүдые гү, али комсомолой эдэбхитэдэй суглаануудые үнгэргэхэ хэрэгтэй гэжэ тогтоол дотор һайшаан дурадхагдана.

Комсомолой организацинууд КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ зорюулан залуу хүдэлмэришэн, колхозник бүхэнэй, предприяти, колхоз, совхоз, РТС бүхэнэй үйлэдбэриингээ түсэб болон даалгабариие дүүргэхын, үлүүлэн дүүргэхын түлөө залуушуулай дунда социалистическэ мүрысөө саашадань дэлгэрүүлхэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, бүтээдэг юумэнэйнгээ шанарые һайжаруулхын түлөө бүри эдэбхитэйгээр тэмсэхэ ёһотой.

Комсомольско организацинууд үгөөрөө ойлгуулха, хэблэлдэ бэшэхэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүдые хэрэглэхэ мэтээр пропаганда, агитациин бүхы аргануудые ашаглан, «1959 — 1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд» тухай нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые, мүн тэрэшэлэн советскэ һургуулиие шэнэдхэн һайжаруулха тухай тезисүүдые залуушуулда гүнзэгыгөөр ойлгуулха; залуушуулда зорюулан лекци, элидхэл, хөөрэлдөө үнгэргэхэ, выставкэнүүдые эмхидхэхэ; комсомольско политкружогууд, политһургуулинуудта КПСС-эй ЦК-гэй ноябриин Пленумэй материалнуудые шудалалга эмхидхэхэ ёһотой.

Комсомолой обкомууд, крайкомууд, союзна республиканудай ЛКСМ-эй ЦК-нууд залуушуулай дунда комсомолой организацинуудай ябуулдаг ойлгуулламжын, хүмүүжүүлгын, соёл гэгээрэлэй бүхы хүдэлмэрие предприятинууд, барилганууд, колхозууд, совхозууд, РТС-үүд, эмхи зургаанууд болон һургуулинуудай урдахи тодорхой зорилгонуудтай нягтаар холбожо, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй баталһан документнүүд дотор табигдаһан агууехэ түүхэтэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ хүбүүд, басагадые элсүүлхэ ёһотой.

ВЛКСМ-эй Центральна Комитет манай орон доторхи коммунистическэ байгуулалтын асари ехэ программые бэелүүлхын тулада зохёохы эдэбхи хэшээлээ бүри дээшэлүүлхыень бүхы комсомолшуудые, хүбүүд, басагадые уряалаа.

ДОЛООН ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ—ПАРТИИН ЛЕНИНСКЭ ГЕНЕРАЛЬНА ХАРАА ШУГАМЫЕ БОДОТО ДЭЭРЭНЬ БЭЕЛҮҮЛГЫН ШЭНЭ ГЭРШЭ ЖЭШЭЭ БОЛОНО

КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые манай республикын ажалшад ехэ баяртай дэбжэлтэтэйгээр угтаад, эдэбхитэйгээр зүбшэн хэлсэжэ байна

* * *

Баян байдалтай болонхойбди

Хэдыхэн жэлэй саада тээ «Үнэн» колхоз Мухаршэбэрэй аймаг соо ажахынгаа талаар гээгдэнги артельнүүдэй нэгэн байhан юм. hая болотор мал ажалhаа өөдтэй ашаг шэмэ абадаггүй, тариан ажалые мүртэйгөөр эрхилдэггүй байгаа. Тиимэhээ тус колхозой гэшүүд мал ажалай, тариан ажалай продуктнуудые гүрэндөө багаар худалдадаг, ажалта үдэртөөшье өөдтэй юумэ абадаггүй hэн. Жэшээнь, бүхэли жэл соо үнеэн бүриhөө оройдоол 400 литр hү haадаг, хонин бүриhөө 800 грамм ноохо хайшалдаг байгаа.

Уридшалан хараалагдаhан түсэбөөр ажаллажа, оронойнгоо хурдан түргэнөөр хүгжэжэ байхадань, «Үнэн» колхозойхидшье ажалайнгаа бүтээсые эрид дээшэлүүлжэ шиидэhэн юм. Тиигээд КПСС-эй түүхэтэ XX съездhээ хойшо ажахынгаа бүхы hалбарида нилээд хүгжэлтэ туйлажа байнхай.

Жэшээлхэдэ колхозой хонин hүрэг нэгэ жэлэй хугасаа соо 4 мянгаар олошоржо, хамта 9 мянган толгой болоо. Байгша оной 10 hарын турша соо 100 эхэ хонин бүриhөө 105 хурьга абажа, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлээ. Тиихэдэ колхозой түрүү хонишон Бадмацырен Жанаевай даадаг отарынхид 100 эхэ хонин бүриhөө 112 хурьга абаа. Тэрэшэлэн Нима-Цырен Цырендоржиев, Балдан Сардинов, Цыбиктар Цыренов гэгшэдэй отарынхид мүн лэ эрхим амжалта туйлаа.

Гадна 1400 толгой эхэ хонид зунай эхеэр искусственнаар үрэжүүлэгдээ hэн. Энэ жэлэй ноябрь, декабрь hарануудта эдэ хонидой олонхинь хурьгалха юм.

Хониной тоо толгойн олошорхотой хамта, ноохо хайшалалга нилээдгүй ехэ болоо. Энэ жэлдэ гүрэндэ худалдагдаhан ноохонhоо 1 миллион 100 мянга гаран түхэриг мүнгэн олзо оруулагдаhан байна. Тиихэдэ ахалагша хонишон Гарма Цыдыповэй отарынхид хонин бүриhөө 6,972 килограмм ноохо хайшалжа, колхоздоо 111 мянган түхэриг мүнгэ оруулаа. Мүн Даша-Нима Тогмитовай, Гарма Мижитовэй, Цыбиктар Цыреновэй отарын хонишод тус бүридөө 100 мянга хүрэтэр түхэриг мүнгэ ганса ноохонhоо оруулhан байха юм.

Хонин ажал эрхим hайнаар эрхилжэ байhанайнгаа түлөө эндэхи хонишод аймаг соогоо түрүүлжэ, КПСС-эй айкомой, аймгүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг бүхөөр барижа ябана.

Тэрэшэлэн hү haалгые дээшэлүүлхэ талаар мүншье горьтой амжалта туйлагдаба. Нёдондо жэлэйхидэ орходоо энэ колхозой haалишад 55 тоннор ехэ hү haагаа гэхэ гү, али үнеэн бүриhөө 1275 литр haагаад байна. Колхозой эрхим haалишад Ирина Мазур—1442 литр, Арина Медведева, Анна Жамсуева болон бусад үнеэн бүриhөө 1350 литрhээ дээшэ haанхай. Түрүү haалишадайнгаа эршэмтэйгээр ажаллаhанай ашаар энэ колхоз hү haалгаар аймаг соогоо түрүүлжэ ябана.

Тарыанай ургаса дээшэлүүлхэ талаар энэ жэлдэ зарим тэды амжалтанууд туйлагдаба. Полевой хүдэлмэри эмхитэйгээр эхилжэ, тарилга, хуряалга саг соогоо үнгэргэгдэhэн байгаа. Энээнэй ашаар зарим газар дээрэhээ гектарай 15—18 центнер шэниисэ хуряагдаа.

Мүнөө үедэ тус колхозойхид КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съездые ажалай шэнэ амжалтаар угтаха зорилгоор малайнгаа үбэлжэлгые бэлэдхэл hайнтайгаар эхилбэ. Ниитын малда үбhэ тэжээл элбэгээр бэлэдхэгдээ. Дал хорёонуудынь hайнаар заhагдажа, дулаалагданхай. Тэрэшэлэн үнгэрhэн зундаа адуу малда олон байранууд баригдаа.

Колхознигуудай культурна эрилтые хангаха зорилгоор артелиин правлени эмхидхэлэй ехэхэн хүдэлмэри ябуулаа. Энээнэй урда жэлнүүдтэ эндэ тэндэ таруугаар hуудаг хоёрдохи комплексно бригадын гэшүүд haянай гэр байрануудаа үйлсэтүүлэн бариба. Мүнөө энэ нютагай түхэл шарай урдынхида орходоо тад ондоо болоо. Олонхи колхознигууд мүнөө үеын hаруул hайхан шэнэ гэрнүүдтэ оронхой. Мүнөө эндэхи айлнуудай гэртэ ороходо Ильичын лаампанууд гэрэлдэ комод, шифоньер, түхэрээн стол, радио, сагаан хуягтай зөөлэн орон гэхэ мэтын зөөри хогшолой аржалдан байхые захаhаа абаhаар хараха болохо юм.

Мүн колхознигуудай сүлөөтэй сагаа культурна үнгэргэхэ ужам, hаруул хоёр клуб колхозой хоёр бригадада баригдажа, Агуухэ Октябриин 41 жэлэй ойн hайндэрөөр ашаглалгада оруулагдаа. Колхозой уран гарта эрхим дархашуул нүхэд Надмитов, Чимитов, Манибадаров, Дашиев болон бусад оролдожо, гурбан жэлэй соёлой добтолгын түрүүшын жэлдэ колхозойнгоо олон хүбүүд, басагадта соёлой гоё hайхан гуламта барижа, бэлэг болгон үгэбэ гээшэ.

Мүнөө энэ колхоз арба hарынгаа хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолжо, колхознигуудай ажалта үдэртэ аванс болгон тарыа талха элбэгээр хубаагаа. Ажалдаа шалгаржа, ажалта үдэр олоор олоhон эрхим хонишод, haалишад, механизаторнууд хэдэн зуугаад пүүд шэниисэ авансаар абаа. Хонишон Даша-Нима Тогмитовай бүлэ 216 пүүд, механизатор Дамби Иванов—180 пүүд гэхэ жэшээтэйгээр айл бүхэн хэдэн тэргэ ороохо абаба.

Тус колхозой гэшүүд КПСС-эй ээлжээтэбэшэ XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые баяртайгаар hайшаан угтаад, колхоз дотороо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлжэ эхилбэ.

Б. Дымбрылов.

*

Ажалай ехэ дэбжэлтэ үүсхэбэ

hаяхан Кяхтын гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад хүдэлмэриин hүүлээр олоороо сугларжа, 1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые уншахыень hонирхон шагнаба.

Ерэхэ долоон жэлэй туршада Совет оронй ажахын бүхы hалбаринуудые хүгжөөхын тула табигдаhан асари ехэ зорилгонууд тухай, мүн аймагай колхозуудай, совхозой, Кяхта городой предприятинуудай урда ямар гол зорилгын табигдажа байhан тухай КПСС-эй айкомой секретарь нүхэр Копылов сугларагшадта тобшохоноор хөөрэжэ үгөө.

Фабрикын оёдолой цехын эрхилэгшэ нүхэр Неволин үгэ хэлэхэдээ нигэжэ тэмдэглэбэ:

— Эдэ асари ехэ тоонуудые уншахадаа, парти, правительствомнай оронойнгоо ажахые бүри ехээр хүгжөөжэ, арад зонойнгоо ажабайдал улам hайжаруулхын тула бүхы анхарал оролдолгоёо гаргана гэжэ үшөө дахин эли тодоор харанабди. Тиимэhээ бидэ хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ажалайнгаа эмхидхэл эрид hайжаруулжа, дутуу дундануудаа усадхажа, продукци бүтээн гаргаха жэлэйнгээ түсэб hайнаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэхэ ёhотойбди. Ажал хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд үшөөл олон байhаар. Сүхын арhанай завод, мүн бусадшье областьнуудай завод, фабриканууд маниие түүхэй эд, материалаар хангаха ёhотой аад, тэрэнээ ходо таhалдуулна, энээнhээ боложо кварталаймнай түсэб дүүргэгдэнэгүй.

Мүн үгэ хэлэгшэд—эсхэлгын цехын эрхилэгшэ нүхэр Бухольцев, хүдэлмэришэн нүхэр Алгазина болон бусад фабрикын цехүүдэй ажалай эмхидхэл hайжаруулха, гаргаhан продукциингаа шанар hайжаруулха, голодоhо гаргахагүй, алмалта ехээр хэхэ, цехүүдэй, хүдэлмэришэдэй хоорондо социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ тухай хэдэ хэдэн hанамжа, дурадхалнуудые оруулаа.

Д. Болхоев, манай корр.

* *

Шэнэ амжалтада зоригжуулна

Улан-Удын «Победа» гэжэ олзоборилгын артель арба hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргээд, Бурпромсоведэй артельнүүдэй дунда түрүү hууринуудай нэгые ээлжэ, hайндэрөө угтаа hэн. Мүнөө энэ артелиин оёдолшод 300 мянган түхэригэй продукци түсэбhөө гадуур Эхэ орондоо үгэхэ гэжэ оролдон, эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

— Алдарта партиимнай хараалhан, «1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд» радиогоориье дамжуулагдаhан, хэблэлдэшье толилогдоhон, тиихэдэнь таанар шагнаhаншье, уншаhаншье байнат. Манай артелиин партийна организациин агитаторнууд таанарта энэ тезисүүдые уншажа, тайлбарилжа үгэхэ байна, —гээд тус артелиин партийна организациин секретарь нүхэр Меранкульева сугларагшадта хэлэбэ.

Эгээн түрүүлэн хоёрдохи цехын түрүү оёдолшодой нэгэн—нүхэр Козулина үгэ хэлэхэ зуураа:

—Манай совет хүнүүд шанар hайнтай, гоё hайхан гутал, хубсаhаар дүүрэн хангагдаха гэжэ нүхэр Хрущевой тезисүүд дотор хэлэгдэнэ. Бидэ оёдолшод эдэ үгэнүүдээр урмашан ажаллажа, шэнэ амжалта туйлажа, Эхэ ороноо баяжуулха зорилготойбди,—гэжэ ... дүүлбэ. Тиихэтэйнь сасуу тэндэ ... ларагшад «зүб», «зүб» гэлдэ... нэрьемэ альга ташалгаар угтаба.

Энэ цехын оёдолшод ажал... үдэр бүри шэнэ амжал... туйлана. Эдэнэрэй уран гара... оёhон үхибүүдэй хубсаhан гор... доймнай магазинуудта наймаа... дадаг болоо. КПСС-эй ЦК-... ноябриин Пленумэй түүхэтэ тогт... эдэнэрые ажалай шэнэ дэбжэлтэ... зоригжуулба.

—Цехымнай оёдолшод,—гэжэ... оёдолшон нүхэр Козлова эхилжэ... совет арадтаяа хамта долоон жэл... шэнэ түсэбые хүндэтэйгөөр хүле... абаад, тэрэниие нэрэтэй солото... гоор дүүргэхын тулада эдэб... үүсхэл гарган ажаллажа байна.

Уржадэрhөө эхилэн тус артел... бүхы цехүүдтэ агитаторнууд ошож... түрэл партиингаа Центральна К... митедэй ноябриин Пленумэй түүх... тэ тогтоолтой оёдолшодоо та... суулжа, түрүүшын хөөрэлдөө ... гэргэhэн байна.

Б. Цыремп...

Зураг дээрэ: оёдолой 3-дахи ... терскойн бригадир Н. ... КПСС-эй XXI съезд дээрэ ... Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй ... зисүүдые уншажа байна.

А. Мантаевай фото.

Сэсэн мэргэн шиидхэбэри

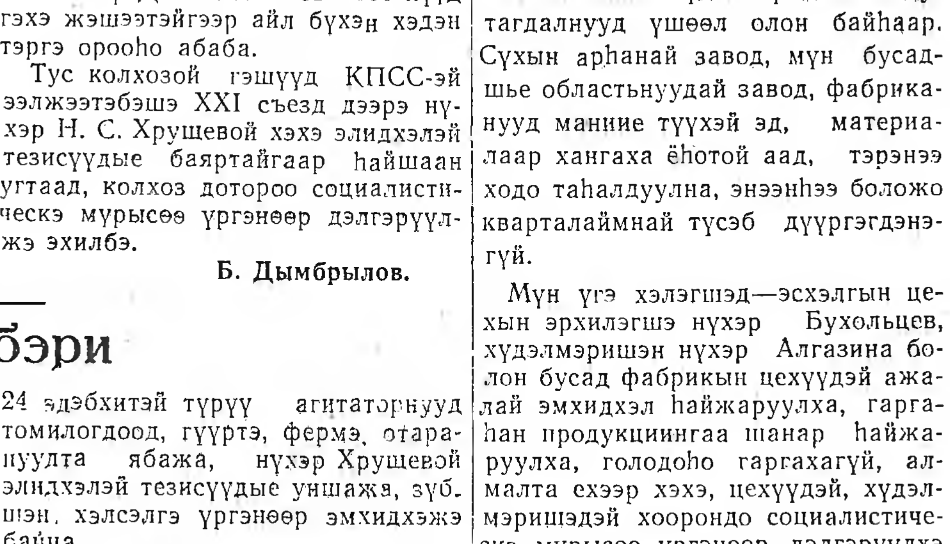
1959—1965 онуудта СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонууд тухай КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые радиогоор шагнаад, Сталинай нэрэмжэтэ манай колхозойхид айхабтар баяр баясхалантайгаар угтаба.

Сэсэн мэргэн парти, правительствомнай оронойнгоо ажахые хүгжөөхэ хэмжээ-ябуулгануудые хараалан баталхадаа, нэн түрүүн арад зонтоёо hайса зүбшэжэ шиидхэдэг hайн hайхан заншалтай. Тиимэhээ парти, правительствымнай хараалhан ямаршье хэмжээ-ябуулганууд хэзээдэ амжалтатайгаар шиидхэгдэдэг, дүүргэгдэдэг гээшэ. Энээниие арад зомнай hайса мэдэжэ, түрэл партияа бүри нягтаар тойрон жагсажа, коммунизмын гэрэлтэ замаар эршэмтэйгээр урагшаа дабшахаар бэлэн байhанаа мэдүүлнэ.

Энэ хараалагдаhан долоон жэлэй түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэхэдэ, СССР-эй арадай ажахы улам ехээр хүгжэжэ, манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ асари ехэ алхам хэгдэхэ байhые колхозоймнай ажалшад тон тодо hонороор ойлгожо, артелиингээ ажахые хүгжөөхын түлөө хамсыгаа шамажа орохоор зоригжонхой.

Колхозой правлени болон партийна организаци ажалшад, малшадай дунда ниитэ-политическэ, ойлгуулламжын хүдэлмэри hайнаар ябуулха, тэдэнэй дурадхал, hанамжануудые согсолжо, колхозойнгоо ажахые хүгжөөхэ тодорхой түсэб хараалха юм. Мүнөө манай артельдэ 24 эдэбхитэй түрүү агитаторнууд томилогдоод, гүүртэ, фермэ, отарануудта ябажа, нүхэр Хрущевой элидхэлэй тезисүүдые уншажа, зүбшэн хэлсэлгэ үргэнөөр эмхидхэжэ байна.

Г. Ламуев, колхозой парторганизациин секретарь.
Баргажанай аймаг.

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» артелиин хүдэлмэришэд СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудтай hонирхон танилсана.

Зураг дээрэ: энэ артельдэ ажалладаг А. Усова үдын забhарлалгын үедэ хүдэлмэришэдые даабарита тоонуудтай танилсуулжа байна.

А. Сельверовэй фото.

Гайхамшагта түсэбүүд

ОРОНГО. (Телефоноор абтаба). КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй танилсахада, ойрын 7 жэл соо манай орондо ямар ехэ хубилалтануудай болохо байhаниинь элеэр харагдана. Энэ асари ехэ түсэбэй дүүргэгдэхэдэнь, коммунизмда бури дүтэлөөд байхабди гэжэ сохом этигэмээр.

Мүнөө манай колхознигууд нүхэр Хрущевой элидхэлэй тезисүүдтэй танилсажа байна. Агитаторнууд малай гүүртэ, отара, бригадануудта гаранхай. Агитатор Иван Мункуев 1-дэхи бригадада газетэ уншажа, hонирхолтой жэшээнүүдые дурдажа байгаад, долоон жэ... лэй түсэб тухай хө... рэжэ үгөө. 3-дахи бригадада нүхэр Се... бенникова мүн ... элидхэлэй тезисүү... тэй улад зониие та... нилсуулжа байна.

Р. Бимбаев, «Улаан Оронго» колхозой эхин партийна организациин секретарь.

Иволга.

ПАРТИИНГАА СЪЕЗД УГТУУЛАН

Ойрын 7 жэл соо манай ороной бүри hаруул hайхан байдал тээшэ—коммунизм тээшэ үшөө нэгэ ехэ алхам хэхэ түсэб хараалха ёhотой, КПСС-эй XXI съезд дүтэлжэ байна.

Манай аймагай ажалшад партиин XXI съезд дээрэ нүхэр Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй танилсаад, ажалшаднай түүхэтэ съездые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ байна. Олон суглаа, митинг дээрэ хүнүүд үгэ хэлэхэдээ, ажалайнгаа эршые бүри шангадхан, Коммунистическэ партиингаа съездые угтая гэжэ зон нүхэдөө уряална.

—Ерэхэ жэлэйнгээ тарилгада эрхимээр бэлэдхэжэ, малайнгаа ашаг шэмыень улам дээшэлүүлжэ, партиин съездые угтахадаа,—гээд «Улаан Оронго», «3-я пятилетка», «8-е Марта», «Заветы Ильича», Лазогой нэрэмжэтэ колхозуудай гэшүүд мэдүүлээ,—эрхим бэлэг бэлдэхэ байнабди.

«Улаан Оронго» колхозойхид арга боломжоёо тооложо үзөөд, малай ашаг шэмые гүрэндэ худалдаха, тушааха түсэбөө болзорhоо урид дүүргэхэ, 2500 центнер hү, 90 центнер ноохо, 150 центнер мяха, 30 мянган үндэгэ нэмэжэ тушааха, худалдаха гэжэ шиидээ hэн. Түсэбhөө гадуур hү, мяха, тоhо, үндэгэ гүрэндөө ехээр худалдаха гэhэн тэдэнэй үүсхэлые аймагай бүхы колхозууд дэмжээ. Тиигэжэ колхозууднай партиин XXI съездын хүндэлэлдэ түсэбhөө гадуур 10 мянган центнер hү, 270 центнер ноохо, 500 центнер мяха, 100 мянган үндэгэ тушаахаар зоригжонхой.

Съездын хүндэлэлдэ «Кожевник» промартелиин, Шулуутайн извёсткын заводой, түмэр харгын Гангурино станциин, мүн бусад предприятинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд социалистическэ ехэхэн уялгануудые абаа.

Хүсэ ехэтэйгээр дэлгэрhэн энэ мүрысөөе ударидан, ажалшадай эдэбхи үүсхэлые али болохоор дэмжэжэ, зоной дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэри хэзээ хэзээнэйхиhээ үргэнөөр ябуулха гээшэ аймагай партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудай шухала зорилго болоно. Энэ ушарые хараада абажа, партиин айком социалистическэ мүрысөө хүтэлбэрилхэ хэрэгээ hайжаруулха оролдолго гаргажа байна. Энээнэй ашаар аймагай колхоз, предприятинуудта эмхидхэлэй хүдэлмэри hайжархаhаа гадна, олон агитаторнууд 1959 — 1965 онуудта манай ороной арадай ажахые хүгжөөхэ даабарита тоонуудтай ажалшадые танилсуулна. Малшад, механизаторнуудай, предприятинуудтахи хүдэлмэришэдэй абаhан уялгаяа дүүргэхэ шухала арга боломжо хангагдана.

Партиин XX съездые угтуулhан ажалай вахтада жагсаха зуураа, хүдөө ажахын хэдэн олон түрүүшүүл эрхим жэшээ харуулна, хэрэглэгдээгүй арга боломжо элирүүлнэ. Энэ социалистическэ мүрысөөндэ хонишод эрхимлэжэ ябанхай. Мүнөө жэл хонидой тоо 16,2 процент олошороо. Нёдондо жэлэйхиhээ 420 граммаар ехэ ноохон хонин бүриhөө хайшалагдаа. Социалистическэ мүрысөөнэй гурбадахи кварталай дүнгөөр манай аймаг КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй дамжуулгын Улаан тугые 5 мянган түхэриг шантайгаар абаhан байна.

—Энэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө зуун дүшэн хурьга абахаб гэжэ 1958 оной эхин дээрэ үгэеэ үгөө hэм,—гээд «Улаан Оронго» колхозой ахалагша хонишон Даша-Дугар Бимбаев мэдүүлнэ.—Үнгэрэгшэ үбэл, хабар, зундаа шангаханаар хүдэлэгдөө. Мүнөө болоод байхада, КПСС-эй XXI съездын хүндэлэлдэ жэлэй дүүрэтэр зуун эхэ хонин бүриhөө зуун табин хурьга абахаар найданаб.

Энэ жэлдэ нүхэр Бимбаев эхэ хонин бүриhөө 3,4 килограмм ноохо хайшалаа. Энэ хонишон хайшан гээд амжалта туйланаб гэхэдэ; үнэн сэхээр ажаллахаhаа гадна, эрдэм наукын туйлалта, түрүүшүүлэй дүй дүршэлые үргэнөөр хэрэглэдэг, шадабари мэргэжэлээ саг үргэлжэ дээшэлүүлдэг байна. Нүхэр Бимбаев эхэнэртэеэ хамта Улан-Удын хүдөө ажахын техникумдэ заочноор hуража байдаг.

«Заветы Ильича» колхозой түрүү хонишод М. Рымарев, И. Исаков, «Улаан Оронго» колхозой хонишод Д. Жамсаранов, Б. Эрдынеев, Ж. Юмсунов, Д. Цыренов, «Коммунизм» колхозой хонишод Д. Бадмаев, С. Будаев гэгшэд түл абалга, ноохо хайшалалгаар ехэ амжалта туйланхай. Тэдэнэр үбэлжэлгые hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаад, мүнөө шэнэ түл абалгадаа бэлэдхэнэ.

Хонишодhоо haалишадшье баhал гээгдэнэгүй. haалишадай дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ «Коммунизм» колхозой Норжомо Пурбуева түрүүлжэ ябана. Энэ haалишан үнгэрэгшэ 10 hара соо үнеэн бүриhөө 2241 килограмм hү haагаа. Съездын хүндэлэлдэ мүнөө жэл үнеэн бүриhөө 2700 килограмм hү haаха уялга абаад, нүхэр Пурбуева эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Жэлэй эхинhээ хойшо аймагай эрхим haалишад М. Гомбоева, В. Кокорина, М. Акулова, А. Хлебодарова, Ц. Жамбалова гэгшэд үнеэн бүриhөө 2 мянга гаран литр hү haагаа.

Колхозуудаймнай луговодууд съездые баhал hайн бэлэгтэйгээр угтахаар бэлдэнэ. Манай луговодууд ган гасууртай эрид шангаар тэмсэжэ, сабшалангайнгаа газар hайнаар уhалhан, үтэгжүүлhэнэй ашаар нёдондонойхиhоо 2 дахин ехэ үбhэ тэжээл бэлэдхээ. Сталинай нэрэмжэтэ колхозой луговодууд Д. Гармажапов, С. Санжиев 105 гектар талмай дээрэhээ дунда зэргээр га бүриин 64 центнер үбhэ хуряаhан байна. Мүн луговодууд П. Москвитин, Н. Батков, М. Каратуев, В. Загузин (Лазогой нэрэмжэтэ колхоз), В. Соболев, Г. Гомзяков (Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз) гэгшэд гектар бүриин 40—60 центнер ургаса хуряагаа. Эдэ, мүн бусад луговодууд ерэхэ жэлдэ бүри hайн ургаса абахын түлөө мүнөөнhөө тэмсэжэ захалаа.

Съездын хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ ороод, эрхим жэшээ харуулжа байдаг хүнүүдые тоолохо болоо hаа олон. Аймагай ажалшадай оролдосотойгоор ажаллаhанай ашаар, съездын хүндэлэлдэ абаhан уялганууднай амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байна. Ноябриин 1-нэй байдалаар түсэбhөө гадуур 3980 центнер hүн, 607 центнер мяхан, 275 центнер ноохон, 127 мянган үндэгэн гүрэндэ тушаагдаа.

Олонхи колхозууднай үбэлжэлгэдэ эртээнhээ бэлэдхэжэ, бүрин түгэсөөр угтаад, мүнөө малаа гарзагүйгөөр ондо оруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ байнхай. «Коминтерн» колхоздо малай үбэлжэлгэ ... гаяа hайн бэлэдхэлтэйгээр угта... даад, эмхитэйгээр үнгэргэжэ байна.

Аймагай колхознигууд, механизаторнуудай урда үшөө ехэ зорил... нууд табигдана. Тарилгын үр... hайнаар сэбэрлэжэ, хадагалж... абаха хэрэгтэй. Механизатор... нууднай трактор болон тарилга... хэрэглэгдэхэ бусад машинануудые бултыень съездын нээгдэтэр заhа... барилжа дүүргэхэ уялга абаа.

Комсомолой 40 жэлэй ойн үдэр... жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэ... «Кожевник» промартелиинхид пре... приятинуудай дунда дэлгэрhэн мү... рысөөндэ түрүүлэнхэй.

Иигэжэ манай аймагай ажалшад съездые угтуулан социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ байна. Ажалшадай эдэбхи үүсхэлэй хэды ех... байбашье, зарим тээ ойлгууламжын хүдэлмэри үшөөл hанаhанда ху... рэхөөр ябуулагданагүй. Зарим колхозууд, предприятинуудта мү... рысөөн ёhо тэдысэ эмхидхэг... дэнэ, эхин партийна органи... зациин зүгhөө муугаар хүтэлбэри... лэгдэнэ. Зарим газарта шэнэ, түрү... юумэн саг дары дэмжэгдэнэгүй, ду... туу дунданууд саг соогоо элирүү... лэгдэнэгүй.

КПСС-эй айком, эхин партийна организацинууд партиингаа түүхэ... XXI съездые угтуулан, зоной дунда ябуулдаг политическэ хүдэлмэри... hайжаруулхын, абаhан уялга... амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгт... арад зониие элсүүлхын тулада орол... дожо байна.

А. ПОЗДНЯКОВ, КПСС-эй Иволгын айкомой секретарь.

үсэбөө юундэ дүүргэнэгүйб?

ы адуу малайнгаа ашаг шэрид дээшэлүүлхын тула тэдэюо толгойе улам олошоруулха, эрыень һайжаруулха хэрэгтэй хэндэшье мэдээжэ. Тиимэһээ оз бүхэн, илангаяа мал олоор эрилдэг Закаменай аймагай зууд адуу малайнгаа тоо тололошоруулхын түлөө энэ шуасуудалда бүхы анхаралаа улха зэргэтэй байгаа бшуу.

д тус аймагай зарим колхоэнэ шухала зорилгоёо хэлэшэмуугаар дүүргэжэ байна. Тусбал, «Коммунизмын зам» колтүрүүлэгшэнь нүхэр Маланов, хнигынь нүхэр Утесов, парторзациинь секретарь нүхэр Гармүнөө жэлэй 10 һарын үнд байхада, үхэр мал үсхэбэтүсэбөө дүүргээгүй, эбэртэ мал олошоруулха жэлэйнгээ ые миил 89 процент, хони —97 процент, гахай—86 проболгоод лэ байнхай. Тиихэдэ иин 10-най мэдээгээр гүрэндэ тушааха, худалдаха түсэбөө оол 76,1 процент хүргөө.

мэ гээгдэнги, тулюур байдалай шалтагаанинь юун гээшэб? иинхид энэ жэлдэ хонин бүхэунда зэргээр 38 килограмм, бодо малаа—183 килограмм, нуудаа—миил 68 килограмм үртэйгээр тушаажа, худалдахэр малаа ехээр хороожорхёо. гэхэдэ яндан жэжэ божо бухашараг, хони хурьга олоор ха, худалдахадань, шэгнүүгээ талаар тэдэнь өөдтэй юумэ агүй, түсэбынишье дүүргэгдээбайшоо. Энэ ёһоороо колхозой мяха тушааха түсэбөө дүүргэтула баһал жэжэ мал үшөө тушаажа, худалдажа, адуу йнгаа тооё бүришье ехээр хорхихо болоно бшуу.

элэй дүүрэтэр 150 тугал абаха абди. Үшөө 140 толгой мал гэһээ худалдажа абахабди, тиитула гүрэнһөө 20 мянган түхэрьһаар абанхайбди, тиигэжэ үсхэбэрилхэ түсэбөө дүүргэхэ йбди» гэжэ эндэхи хүтэлбэрид хөөрэлдэдэг. Мяха гүрэндэ аха, худалдаха түсэбөө яажа эхээр хараалнабта гэжэ асуу-

Январь гаратар томо эбэртэ мал гүрэндэ тушаангүй байянвариин 2—3-наар малаа туха, дутуу мяхаяа хүсөөхэбди,— тэдэнэр убайгүйгөөр харюуса-

эндэхид ерэхэ жэлэй янин 1 болотор үхэр мал мяханда ангүй байжа, мал үсхэбэрилхэ бөө дүүргэһэн болоод, январиин эхеэр тоодо ороһон малаа тушаажа, худалдажа, мяха тушааха түсэбөө дүүргээд, «нэгэ һомоор хоёр шандага унагааха», гүрэнэй урда таагүй ябадал хэхэ һанаатай байна ха.

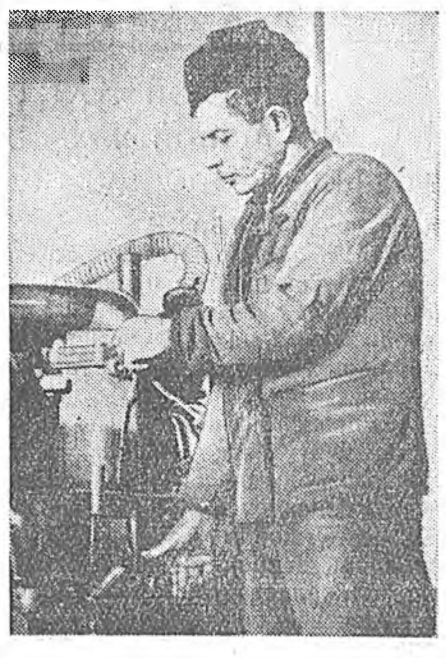
Гадна барилгын модо отолжо, Городок город абаашажа худалдаад, мүнгэ оложо, колхознигуудһаа худалдажа абаха малайнгаа түлөөһые үгэхэбди» гэжэ артелиин хүтэлбэрилэгшэд ургажа байһан модо заана. Теэд мүнөө колхознигуудынь мүнгэндэ хэрэгтэй болоходоо үлүү малаа дэлгүүр дээрэ наймаалжа эхилээ.

Энэ колхоздо мал үсхэбэрилхэ түсэбэй дүүргэгдээгүй нэгэ шалтагааниинь хадаа, үнгэрэгшэ үбэлжэлгын үедэ үбһэ тэжээлээр дутааһан дээрэһээнь аяар 400 гаран үхэр, хонин гарзалаа. Мүн энэшье жэлдэ тус колхоздо ниитын малай үбэлжэлгэ бэлэдхэл муутайгаар эхилэнхэй. Колхозой Үлэнтэ, Дүтэлүүр гэжэ газарта малай байранууд үхэрэй байхаар болгогдоогүй, заһагдаагүй, дулаалагдаагүй байһаар. Һаамхай үнеэдэй гүүртэнүүдтэ мүнөө болотор уһа бүлеэдхэхэ түхеэрэлгэ хэгдээгүй. Мүн олонхи гүүртэ, отарануудта хони, малай түрүүшын сагта эдихэ үбһэ тэжээл байра дээрэнь зөөгдэжэ, бэлдэгдэжэ абтаадүй.

Малшадай культурна болон ажаһуудалай эрилтэ хүсэд хангагданагүй. Жэшээлхэдэ Дүтэлүүрэй гүүртын культбаза хаагданхай. Мүн Зэмхэ, Нурта гэжэ нютагуудай малшад банигүй, кино харадаггүй, газетэ, журнал хаһа сагтань абадаггүй юм. Эдэ бүгэдые колхозой зоотехник нүхэр Утесов хаража байбашье, дутагдалнуудые усадхаха тушаа колхозой правлениин урда шанга эрилтэ табинагүй. Харин мүнөө нүхэр Утесов өөрөө малай тоо бүридхэл хэнэб гэжэ шалтаад, зоотехническэшье, бүридхэлгыншье хүдэлмэри өөдтэй ябуулнагүй. Мүнөө хэды үнеэн ороондо оронхойб, жэлэй дүүрэтэр хэды тугал абтахаб, гүүртэнүүдтэ хэды шэнээн һүн һаагданаб гэжэ мэдэхын аргагүй. Эндэ малай бонитировко хүсэд хэгдээгүй шахуу. Эгээл иимэһээ энэ колхозойхид тугаллаха үнеэдээ мяханда тушаажархиха ушар гаргана.

Колхозой партийна организаци (секретаринь нүхэр Р. Гармаев) малшадай дунда ниитэ-политическэ, ойлгууламжын хүдэлмэри тон һулаар, хангалтагүйгөөр ябуулна. Малшадай дунда социалистическэ мүрысөөн бодото һайнаар эмхидхэгдээгүй.

Д. Аюшеев, манай корреспондент.

Иволгын РТС-эй механизатор Константин Хлебодаров техникэ заһабарилагшадай дунда алдар солотой болоһон хүн. Зураг дээрэ: К. Хлебодаров тракторай заһабарилагдаһан моторые туршажа байна.

Б. Поповой фото.

Республикын колхоз, совхозуудта ороохо тарянай, хартаабхын үрэһэ хаалга тухай

1958 оной ноябриин 15-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Тарянай үрэһэ хаалга	Тэрэ то одо сортовой үрэһэ	Хартаабхын үрэһэ хаалга
Байкало-Кударын	104,6	56,2	51,6
Баргажанай	77,3	63,7	53,6
Баунтын	4,0	—	33,3
Бичурын	100,9	79,0	59,2
Зэдын	97,2	63,6	21,8
Яруунын	85,8	50,4	20,2
Заиграйн	53,8	32,4	18,4
Закаменай	104,6	29,6	45,6
Иволгын	93,7	54,3	38,1
Кабанскын	96,1	86,6	43,9
Хэжэнгын	89,5	—	8,3
Кударын	118,3	77,8	65,6
Курумканай	89,3	81,1	62,7
Кяхтын	96,1	37,7	53,0
Мухаршэбэрэй	97,9	82,4	47,9
Прибайкальска	102,1	55,7	32,2
Сэлэнгын	90,6	40,5	39,5
Тарбагатайн	100,1	93,3	48,0
Ториин	104,4	73,2	44,7
Түнхэнэй	98,4	100,0	85,3
Хориин	76,3	57,9	17,0
СОВХОЗУУД:			
Бичурын	120,4	50,5	3,9
Борьёогой	90,7	21,9	48,0
Яруунын	102,2	73,4	61,1
Кяхтын	71,8	85,0	52,0
Сэлэнгын	47,2	18,8	20,0
Хориин	45,5	38,6	—
«Эрдэм»	100,2	22,0	28,6

Модошодой бэлэг

спубликымнай ой модоной проленностиин хүдэлмэришэд жээ түсэб болзорһоонь урид эхын түлөө тэмсэжэ, амжалтаар ажаллана. «Забайкаллес» надай предприятинууд модо арба һарынгаа түсэб болзорурид дүүргээд, оронойнгоо барилгануудта 90 мянган кур модо түсэбһөө гадуур үгэТиихэдэ энэ оной эхинһээ хойи 9 һара соо 13793 мянган түэй олзо түсэбһөө дээгүүр һан байна.

ездын урда тээхи мүрысөөндэ оод, түсэбһөө гадуур 27 мянган кубометр модо зөөһэн Шулуутайн леспромхозой коллектив эрхим үрэ дүн туйлаа. Тэрэшэлэн Байгалай, Ээрын, Баргажанай, Итанцын леспромхозууд уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Эдэ предприятинууд эршээе һуладхангүй хүдэлмэрилнэ.

Республикын ой модоной промышленностиин бүхы хүдэлмэришэд жэлэйнгээ түсэбые декабриин 20-до дүүргэжэ, Эхэ орондоо 127 мянган кубометр модо түсэбһөө гадуур үгэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Н. Тюрнев.

Дүршэлтэй шофер

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой шофер Моглом Гармажапов 24 жэлдэ автомашина жолоодоно. Энэ хугасаа соо машинаяа ходо нарин нягтаар абажа ябадаг, һаадгүйгөөр ябуулдаг байһаараа шалгарна. Өөрынгөө дүй дүршэлдэ олохон шоферые һургаа.

Ц. Базарсадуев.

Уран зохёолой булан

УСТЬ-ОРДЫН ЗАЛУУ УРАН ЗОХЁОЛШОДОЙ ШҮЛЭГҮҮДЬЭЭ

☆ ☆

1957 оной январиин эхиндэ «Усть-Ордын үнэн» газетын редакциин үүсхэлээр Усть-Орда тосхондо округой залуу зохёолшодой суглаан болоо. Энэ суглаанда Алайрай, Нүхэдэй, Боохоной, Оһын, Баяндайн, Эхирэд-Булгадай аймагуудһаа ерэһэн эдэбхитэй бэшэгшэд, залуу поэдүүд түрүүшынхеэ уулзаа юм. Тэндэ округой литературна нэгэдэл эмхидхэгдэһэн байна. Тэрээнһээ хойшо бага сагай үнгэрбэшье, залуу бэшэгшэдэй хамтын хүсөөр, Эрхүүгэй уранзохёолшодой туһаламжаар «Байгал шадар хүмүүжээбди» гэһэн суглуулбари хэблэгдээ. Энэ номдо Боохоной аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой бухгалтер Владимир Хармаевай, Баяндайн аймагай «Комсомолец» колхозой малшан Василий Казаковой, журналист Анатолий Мироновой рассказууд, Николай Худугуевай, Ася Гергеновагай, мүн бусад нүхэдэй шүлэгүүд оруулагдаба. Бурят литература тухай хэлэ бэшэг шэнжэлхэ эрдэмэй кандидат Н. О. Шаракшиновагай статья толилогдоо.

Литературна нэгэдэлэй хүдэлмэридэ Бурядай уран зохёолшод Данри Хилтухин, Платон Малакшинов туһа хүргөө. Тэдэнэр залуу поэдүүдтэ заабари үгэһэн, консультаци хэһэн байна.

Нэгэдэлэй хэшээл дээрэ Ж. Зиминэй зүжэг, Анатолий Мироновой шэнэ рассказууд, Николай Худугуевай шүлэгүүд зүбшэн хэлсэгдээ.

Округой уран зохёолшод ерэхэ жэлдэ Москвада болохо бурядай искусство, литературын декадые угтуулан шэнэ зохёолнуудые бэшэжэ, шүлэг, рассказуудай шэнэ суглуулбари бэлдэжэ байнхай. Усть-Ордын бурят округой литературна нэгэдэлэй гэшүүдэй зарим зохёолнуудые доор толилбобди.

Ким ИЛЬИН

Эхэдээ

Далайн долгиндо,
Далита һалхинда
үлгыдүүлхэдээ.
Хадын оройгоор,
Хара тайгаар
алхалхадаа,
Ажабайдалай
Орёо харгыгаар
ябахадаа,
Эхэ, түрэл эхэмни шамдаа
Энэ ажабайдалда
Энхэрэн, дурлуулһандашни
баяртайб!
Хүндэл адляар
Хуримайнгаа басагантай
уулзаһандаа,
Золто наһаяа
Зэргэлжэ гаталха
хубитайдаа,
Наранай гэрэлдэл
Наадатай, хүхюутэй
байхадаа,
Эхэ, түрэл эхэмни шамдаа,
Энэ ажабайдалые
Энгэн заяаһандашни
баяртайб!
Дуунайнгаа дээжые
Духаряалан Партидаа
барихадаа,
Хуби заяаень
Хубаалсан Оронтоёо
байдагтаа,
Болохо шадалаараа
Баатар Зоноо
магтахадаа,
Эхэ, түрэл эхэмни шамдаа,
Энэ ажабайдалда
Иимээр амаршалһандаш
баяртайб!

Жан ЗИМИН

Хүндын дээжэ

Һаалишан басаган хүндэлнэ,
Һүеэ намда дээжэлнэ.
Мүнгэн аягатай сагаагаа
Миһэрэн барина: «Уу даа».

Охи татана, хөөһэтэнэ,
Хүнэй сэдьхэл хүдэлгэнэ.
Сахилзан, эбхэрэн сайбартана

Сагаан эдеэн—хүндын дээжэ.
Үргэн хээрын үнэр ногоон
Энэ аягаар дүүрэн гү?

Хүрьһэтэ газарай шүүһэн
Хөөһэ татан дэбэрнэ гү?

Хүнэй шадал, хүнэй хүсэн
Хүндын дээжэ болохо байнал.
Юрөөл зугаа домог болгон
Юрын басагые магтажа байнам.

Амтаар һайн һүнэйнь хүндэ
Амараг сэдьхэлыем дэбэрээбэл,
Даруухан басаганай нюдэндэ
Дуранайм үзэгүүд уншагдабал.

☆

Федор МАНЖИХАНОВ

Һайн даа, партимнай!

Ажалша нютагайм сэсэг набшань
Алтан наранай толонһоо даа.
Арад зонойм сүлөөтэ байдал
Алдарта Партиин сэсэнһээ даа.

Хүдөө талым ургы сэсэг
Хурсахан наранай туяанһаа даа.
Хамагай бурьялма омог баяр
Коммунис Партиин хүсэнһөө даа.

Баян нютагайм халюурһан тарян
Бадаржа толотоһон наранһаа даа,
Бурят дайдым энхэ жаргал
Багша Ленинэй һургаалһаа даа.

Матвей ОСОДОЕВ

НАЖАР

Нажарай халуунда
Набша ногоон эдеэшэжэ,
Үлгэн дайдаар
Үлир жэмэс дэлгэрбэ.
Хурын дуһал
Хамагай түрүүн шэдэржэ,
Үбһэ ногоон
Үе бэеэ хүсэбэ.
Балтын абяан
Бүрүүл эртээр наяржа,
Бүгэдэ зоноо
«Бодыт» гэжэ һэргээбэ.
Хүбүүд, басагад
Хамтаран булта хэлсэжэ,
Сабшалан тээшээ
Шуумайн бушуу мэндэбэ.
Булад хажуур
Бадарян дуугаар
эршэдэжэ,
Нугын ногоо
Нохоомжотой хурсаар эсхэбэ.
Түмэр тармуур
Талын нюруу эльбэжэ,
Алтан үбһэ
Ана-мана эбхэбэ.
Боори талаар
Бухалай олон аржыжа,
Унды һунды
Ута сомоод зэргэлбэ.

ҺОЛОНГО

Һүүлшын бороо замхаба.
Һүүдэр одоош задарба.
Яагаа гоёхон татуургаар
Тэнгэри сээжэ, матуулааб!

Ягаан, сэнхир, улаагаар,
Дүлэ бадаран сахилзааб!
Мүрэн голой нюрган дээр
Мянгаад үнгөөр ялалзаа.

Саһата хадын оройгоор
Сахилгаандал зуралзаа.
Үтэг ногоон талаарнай
Үшөө гоёор зэлэтээ.

Николай ХУДУГУЕВ

***

Холын хадануудай оройе алталба гоёор
Хөөрэжэ байһан үглөөнэй наранай туяа.
Хөөрхэн хуһан няалдаба уляангирта бүхөөр,
Хөөрэлдэн шууялдаба сонхо дором, газаа.
Намаа набшаһадаа ааляар һаршагануулан
Үглөөнһөө үдэшэ болотор шэбнэлдэнэд лэ.
Намарай бороое, зунай халууе хоюулан
Үгсэм бүхэ нүхэсэлөөрөө илан гаранад лэ.
Намаануудай шууяан доро бодол түрэбэ:
Намтай нэгэтэ уулзаха гү ажабайдалдамни,
Замуудые, үдэрнүүдые һэтэ гаралсахаар
Зоригтой басаган, найдалтай, дуратай хани.

Ородһоо К. Ильин оршуулба.

Ажалдаа шалгаржа, арадтаа магтуулагшад

Эрхим һаалиша Аюшеева

энгын аймагай Карл Маркнэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгкабинедтэ нэгэдэхи комплексбригадын бригадир Балдан Шаович Тубаев орожо ерэбэ. Энэ түрүүлэгшэтэй амар мэндээе лдаад, ажал тухайгаа хөөрэробо.

Артелиимнай эрхим һаалиПэлжид Жалсанова үхибүүтэй ко байһандаа ажалһаа болиамаралтада гарахань. Пэлжигээ үнеэдые хэндэ даалгаха эб даа? Жамсо Бальжинимаета юун гэжэ бодонот?

рүүлэгшэ бодолгото болон, соогоо гүбэд гэнэ хэбэртэй. эр Тубаевта хандан, түрүүлэгигэжэ харюусаба:

Пэлжидэй үнеэдые һайн лэ э даалгаха хэрэгтэй. Тэрэнэй үнеэд сүүдхэдээ хори галитр һү үгэдэг байха. Шадабахүндэ даалгаа һаамнай, үнеэд татажа болохо байна бшуу.

рүүлэгшэ бригадир хоёрой жэ хөөрэлдэжэ байха үедэ гааа нэгэ залуухан басаган оросрэбэ. Энэ хадаа үбһэ хуряалгажалладаг Мария Аюшеева байһэн. Энэ басаган Улан-Үдын эхи интернат-һургуули дүүрэрээ түрэһэн нютаг Закаменшонгүй, Юрөөгэй Карл Маркнэрэмжэтэ колхоздо ерэһэн на бшуу. Ушар юуб гэхэдэ, Мабасаган энэ колхоздо һү ехэтэй, эртэ мал олон бии гэжэ хүнүүдһээ дуулаһан, газетэдэ уншаһан байгаа.—Тиигээд лэ эндэ ерэһэн байба.

— Зай, Маша, хэр зэргэ ажаллажа байнаш? Колхоздо ажал хэхэдэ һургуулида һураһан шэнги бэшэ

байна аабза?—гээд, Жамсо Бальжинимаевич тэрээндэ хандана.

Маша басаган ажал тухайгаа хөөрэжэ үгэбэ. Тиигээд юуб даа хэлэхэ гээд халажа ядана.

— Энэ залуу басагамнай юушье хэлэхэеэ һанааб даа. Юундэ улайна, сайна гээшэбши? Ажал хадамда ошохо болоһоноо хөөрэхэ гээ гүш?—гэлдэн түрүүлэгшэ бригадир хоёр тэрэ басагые шоглоно.

— Би ондоо юумэ хэлэхэ гээ хүм,—гээд, Маша түрүүлэгшэ бригадир хоёрые ажаглан харана.

— Зай, Маша, дуулажа байналди, юу хэлэхэ гээбши?

— Би үнинһөө хойшо һаалишанаар хүдэлхэ дуратай ябагшаб. Пэлжидэй һаадаг үнеэдые намда даалгаад һаатнай арсахагүйб.

— Ши үнэхөөрөө тиигэжэ бодоо гүш?—гэжэ бригадир Тубаевай ехэ гайхаһан хэбэртэйгээр тэрэ басаганда хандахада:

— Балдан Шарапович, та намайе үнеэ һаажа шадахагүй гэжэ һананат. Би үнеэ һаажа шадахаб. Үшөө наймадахиие дүүргээд, зундаа түрэл колхозойнгоо һаалишадта хамһалсаа, үнеэ яһала һаагаа һэмби,—гэжэ Маша хэлэнэ.

Колхозой түрүүлэгшэ бригадир хоёртой иигэжэ хөөрэлдэһэнэй һүүлээр хоёр хоноод байхада, Маша Аюшеева Пэлжидэй һаадаг ехэ дэлэнтэй симменталь үүлтэрэй юһэн үнеэ даажа абаад, һаажа эхилбэ. Түрүүшээр үнеэ һаахада Машада хүндэшэг шэнги байгаа һэн. Зарим үнеэдэйнь хүхэн хуургайтажа, хахаржа эхилээ.

— Маша, үнеэдэйнгээ хүхэндэ массаж хэнэгүйш. Үдэр бүри бүлеэн уһаар угаажа, тоһо түрхижэ, эльбэжэ байгыш,—гэжэ үнинэй һаалишан Долгоржап Цырендоржиева үнеэдэйнь дэлэн хараад, залуу һаалишанда хэлээ һэн.

Маша Аюшеева тэрэ һаалишанай хэлэгшээр үнеэдэйнгээ дэлэнгые үдэр бүри нидхэрдэг болобо. Тиихэдэнь үнеэдэйнь дэлэн зөөлэржэ, һүн бэлэхэнээр гарадаг болоо һэн.

Түрүүшын арбан хоног соо Маша басаган 9 үнеэнэйнгээ тус бүриһөө сүүдхэдээ 11 литр һү һааһан байба. Тиихэдэ фермын бусад һаалишад энэ хугасаа соо үнеэн бүхэнһөө 13—15 литр һү һаагаа.

— Пэлжидэй һаадаг эдэ үнеэдһээ сүүдхэдээ 16—17 литр һүн гарадаг һэн. Яахадаа мүнөө һүниинь доошоо оробо гээшэб? Магад үнеэдээ багаар эдеэлүүлнэ гүш, али һаажа шаданагүй гүш?—гэжэ фермын нэгэ һаалишан Машада хандаба. Тиихэдэнь тэрэ басаган ехэ бодолгото боложо, нэгэ хэды минута соо абяагүй байтараа, иигэжэ хэлэбэ:

— Шалтагааниинь мүнөө хэлэхэ аргамгүй байна. Үнеэдээ зоотехнигэй табиһан нормын ёһоор эдеэлүүлнэб гэжэ һананаб. Дэлэндэнь массаж хэдэг болооб. Яһала зүбөөр һаана хэбэртэйб. Бэшэ юун хэрэгтэйб?—гээд, уруу дуруу болоно.

Нэгэ хэды хоноод байхада фермэдэ колхозой зоотехник Илья Матвеев ерэбэ. Мэргэжэлтын ерэхэдэ Маша ехэ баярлаа һэн. Мэдээгүй, ойлгоогүй юумэеэ һуража абахань залуу һаалишанда шухала байгаа бшуу.

Зоотехник Машаһаа ажал хүдэлмэри тухайнь асуужа, ойлгоогүй юумыень тодо һонороор ойлгуулжа үгэбэ. Маша хадаа Жалсановада орходоо юундэ һү багаар һаадаг болоһонойнгоо шалтагаание элирүүлхэ ехэ хүсэлтэй байгаа. Энээндэнь зоотехник туһалалсаа. Нүхэр Матвеев Машын үнеэдээ һааха, эдеэлүүлхэ үедэнь байлсадаг байба. Тиихэ зуураа залуу һаалишанай ажалай дутагдалнуудые ажаглаһан, тэрэниие усадхаха арга замыень заажа үгэһэн юм. Маша үнеэдтээ үбһэ, зелёнко нэгэ доро, ехээр үгэдэг, тиихэдэнь үнеэд һайханиинь түүжэ эдеэд, заримыень орхижорхидог байгаа. Гадна Маша элдэб зүйлэй тэжээл холижо, буйлуулжа шададаггүй байба.

— Тэжээл байна гээд лэ малда ама дүүрэн эдюулхэ ёһогүй, харин бага багаханаар, элдэб янзын тэжээл холижо, амтатай болгоод эдюулхэдэ һайн байдаг. Иигэжэ эдюулхэдэ мал дуратай, һүтэйшье болодог,—гэжэ зоотехник Машые һургаба.

Маша басаган мэргэжэлтын заабари зүбшэлые ажал дээрээ бэелүүлхэ гэжэ нилээд оролдоһон байха юм. Тэрэнэй ашаар һаалишан Аюшеева үнеэдые зүбөөр эдеэлүүлхэ ехэ шадабаритай болоо. Үбһэ, ороохо тарянай үлэгдэл, бусад тэжээл нормын ёһоор, саг соонь үнеэдтээ үгэнэ. Үнеэдээ һааха, эдеэлүүлхэ, уһалха, малай байра сэбэрлэхэ гуримые наринаар сахина. Тиихэдэ ороохо тарянай зүйл урданайхидаал адли малдаа нэгэ доро ехээр эдюулхэеэ болёод, бага багаханаар, 3—4 дахин таһалжа эдюулнэ. Иигэжэ тэжээл үгэхэдэнь, мал тэрэниие дууһынь эдинэ. Илангаяа шэмэтэ тэжээл, ороохо тарянай зүйл малда һайнаар буйлуулжа эдюулдэг болонхой.

Маша Аюшеева һаалишанай мэргэжэлые һайса шудалхын тула түрүү малшадай дүй дүршэл халан абадаг. Илангаяа нүхэд Цырендоржиевагай, Жалсановагай ажал хүдэлмэритэй танилсаһан байха юм.

— Үнеэ һаажа эхилһээр һаянайб. Энээхэн хугасаа соо хамаг юумэ хуу мэдэхэ, ойлгохо гэжэ юун байхаб даа. Тиибэ яабашье мэргэжэлээ дээшэлүүлхын тула ходо оролдожо байнаб,—гэжэ Маша хөөрэдэг.

Һаалишан Маша мүнөө үбэлдөө нээгдэхэ зоотехническэ курсын занятида ябаха байна. Мэдэхэгүй юумэеэ тэндэ һайса ойлгожо абаха юм.

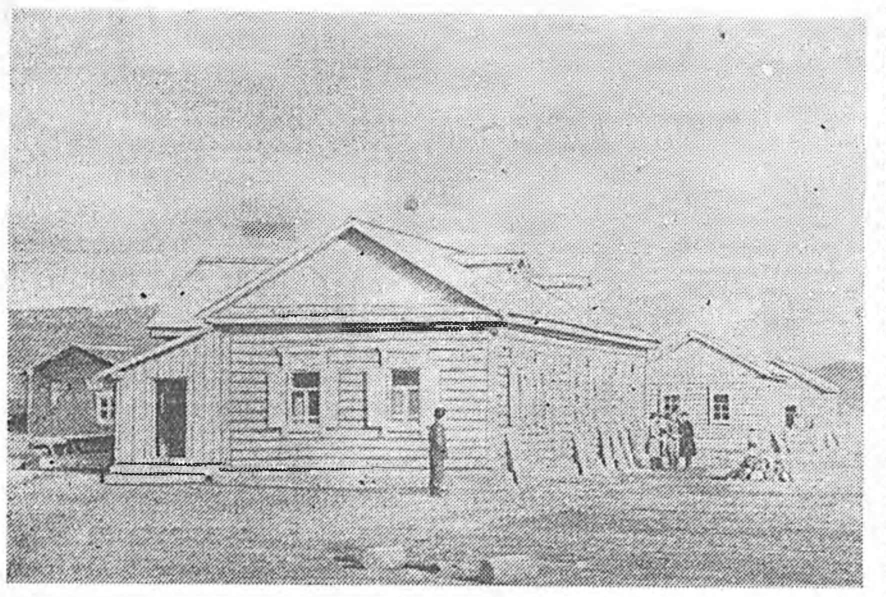
Энэ басаганай оролдосотой ажал аша үрээе харуулжа эхилээ һэн. Комсомолойнгоо 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ үнеэн бүриһөө жэл соо 3800 литр һү һааха уялгаяа дүүргээ. Иигэжэ мэнэ һаяхан дунда һургуулиие дүүргэһэн басаган колхозой эрхим һаалишадай нэгэниинь боложо шадаа. Теэд энэ амжалтаараа Маша һанаагаа амарнагүй.

— Машамнай зориһондоо хүрэжэ шадабал даа. Пэлжид Жалсановаһаа заашье дутангүй үнеэ һаадаг болобол. Урдань арбадахиие дүүргэгшэд заатагүй институтда һураха ёһотой шэнгеэр һанагдадаг байгаа. Мүнөө хадаа һайн һаалишан болохын тула мүн лэ дунда һургуули хэрэгтэй байна бшуу,—гэһэн хөөрэлдөөн эндэхи һаалишадай дунда дуулдадаг болоо.

Маша Аюшеева ажал хүдэлмэрээрээ шалгаржа, эрхим колхозник болоһоноо харуулба.

Б. ШИРЕТОРОВ.

КОЛХОЗДОХИ ШЭНЭ БАРИЛГА

Соёл культурыень улам хүгжөөхын тула һүүлэй үедэ ниилээд ехэ юумэн хэгдэжэ байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз холын гүүртэ, отарануудаар 3 культбаза мүнөө жэлдэ бариа, нарайлалгын гэр баригдажа байнхай. Колхозой гэшүүд өөһэдтөө гэрнүүдые олоор барина. Түб тосхондонь һаянай шэнэ үйлсэ бии болоо.

Зураг дээрэ: Үүлтэртэ үнеэдэй фермын дэргэдэ баригдаһан шэнэ культбаза. Саада тээнь һаалишадай шэнэ гэрнүүд харагдана.

А. Мантаевай фото.

ШАТАР

Манайхид дундуур ябалсана

Шатараар Россин Федерациин түрүү һуурин түлөө мүрысөөн Ленинградта түлэг дундаа ябажа байна. Энэ мүрысөөнэй түрүүшын турта манай республикын шатаршад Ленинградска областиин шангахан командатай уулзаба.

Манай командын шатаршад Власов, Могордоев, Галданов мастерта кандидат Ноах, Введенский, Федоров гэгшэдтэ тэрэ дарыдаа шүүгдэжэ баатай болоо. Сумкин Сампилов хоёрнай уулзагшадтаа тэнсээ.

Мүрысөөнэй хоёрдохи турта манай шатаршад Ростовой областиин баһал гайтай бэрхэ командатай уулзаа. Мастерта кандидат Кнышенкотой наадаһан манай шатаршан Берсутский түрүүшээр ехээхэн бэрхэшээлдэ ороһон аад, һүүлдэ тэнсэжэ шадаа. Гармаева, Могордоев баһа тэнсэжэ һалаа. Бадмацыренова Тарасоватай наадаха зуураа, алдуу хэжэ шүүгдэшөө. Мастернууд Шамкович, Жилин гэгшэдтэй наадаһан Сумкин Сампилов хоёр нэгэ нэгэ хүбүү үлүүтэйнүүд партяа дүүргэнгүй үлөө. Власов наадаагүй.

Мастерта кандидат Бебчук гэгшэтэй наадаһан Галданов муушаг байдалда ороод, партяа хойшолуулаа.

А. Сумкин.

***

ТАСС-эй мэдээсэһэнэй ёһоор, ноябрийн 17-до мүрысөөнэй 4-дэхи тур болоо. Эндэ манай шатаршад Горьковско областиинхидто 4:2 тоотойгоор шүүгдэһэн байна. Московско областиин шатаршад мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

Заншалта турнир

Үнгэрэгшэ амаралтын үдэр шатараар профсоюзай областной Советэй кубок абахын түлөө заншалта наадалга эхилээ.

Турнирай «А» группада профсоюзнуудай бэрхэр наадагаг найман команда, «Б» группада урлидалан үгэһэн зүбшөөлэйн ёһоор хорин коллектив мүрысэжэ юм.

Түрүүшын турта 1957 оной чемпион байһан хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай команда паровозо-вагонно заводой шатаршадтай «А» группада наадаба. Нёдондоной чемпион байһан командын нэрэ хүндые нэгэдэхи разрядай найман шатаршад хамгаална байна. Тэдэнэй тоодо зооветинститудай студентнэр болон багшанар оролсоно. Мүн заводой командада нэгэдэхи, хоёрдохи разрядай шатаршад оролсоо.

Эдэ хоёр командын наадалга шанга тулалдаатайгаар гурбан часай туршада үргэлжэлөө. Гэбэшье кубок бариха байгшад нүгөөдүүлэйнгээ хэды һайнаар наадабашье, жагсаагаагүй буляа. Тиигэжэ доон партиинь илаа, хоёртонь шүүгдэа, нэгэнтэйнь тэнсээ.

Тэрэ үдэр «Труд» гэжэ һайн дураһай спортивна бүлгэмэй түрүү һуурин түлөө мүрысөөн эхилээ. Тэрээндэ хорин хүрбан команда хабаадалсана. Эдэ коллективууд РСФСР-эй «Труд» гэжэ ДСО-гэй Центральна Советэй түрүү һуурин эзэлхын түлөө Чита городто болохо зональна мүрысөөндэ хабаадалсаха эрхэ олохын түлөө тэмсэхэ.

Бүхы хабаадагша командануудай зургаан зоноод хубаагдажал. Финалда тэдэ зононуудаар түрүү һуури эзэлһэн командануудаа наадаха байна.

Түрүүшын тур ехэ һонирхолтойгоор, шанга тулалдаатайгаар үнгэрөө. Бурядай АССР-эй геологиин Управлениин команда Нютагай промышленностиин министерствын шатаршадтай наадахадаа 5:1 тоотойгоор шүүгээ. Городой һургуулинуудай багшанарай коллектив медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдэй командатай наадаад тэнсэбэ.

А. Игумнов.

Советско-индийскэ хамтын коммюнике

СССР Инди хоёрой хоорондохи экономическа харилсаан тушаа

Хани халуун, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда хэлсээнэй ажалтатайгаар хэгдэһэнэй эсэстэ СССР Инди хоёрой хоорондо Худалдаа наймаанай договор 5 жэлэй болзороор 1958 оной ноябрийн 16-да Москвада баталагдаба.

СССР Инди хоёрой хоорондо 1953 оной декабриин 2-то баталагдаһан Худалдаа наймаанай түрүүшын хэлсээн советско-индийскэ худалдаа наймаанай харилсаа хүгжөөхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргэжэ, хоёр оронэй хоорондо эд бараанай эрьесые горьтойгоор үргэдхэжэ хэрэгтэ туһалһан байна.

1958 оной ноябрийн 16-да баталагдаһан Худалдаа наймаанай шэнэ хэлсээн советско-индийскэ экономическа харилсаа хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ шата боложо үгэхэ.

Худалдаа наймаа эрхилхэдэ таарамжатай гурим, мүн тоосоо хэхэ гурим Хэлсээнэй ёһоор хараалагдаа.

Индидэ СССР-эй худалдаха эд бараанай списогтэ элдэб түхэлэй түхэрэлгэнүүд, тэрэ тоодо промышленна предприятинуудай бүхы түхеэрэлгэнүүд, тэрэшэлэн энергетическэ нефтиин түхеэрэлгэнүүд, нүүрһэнэй промышленностиин бүхы түхеэрэлгэнүүд, газар уһалалгын барилганнуудта хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд, элдэб станогууд болон зэрэмсэгүүд, тракторнууд, хүдөө ажахын машинанууд, хара металлай прокат, үнгэтэ металл, утэгжүүлгэ, будаг, целлюлоза, саарһан, асбест болон промышленностиин бусад материалнууд, мүн баһа нефтиин продукт, кинофильм, хэблэлэй зохёолнууд болон бусад эд бараан ороно.

Сай, арһа, нооһо, тамхи гэхэ мэтын эд бараа, ургамалай болон афирэй тоһо, тэрэшэлэн промышленностиин бүтээһэн зүйлнүүдые, кинофильмнүүдые, хэблэлэй зохёолнуудые болон бусад эд бараа Инди СССР-тэ худалдаха болоо.

Советскэ организацинуудай худалдажа абаһан Индиин заншалта эд бараанай, мүн Индиин промышленностиин хэдэ хэдэн зүйлнүүдэй ниитэ үнэ сэнэйнгээ һурагүүй ехэ үнэ сэнтэй түхеэрэлгэ, промышленна материалнууд 1959 ондо Советскэ Союзһаа Индидэ худалдаха тухай асуудалнууд хэлсээнэй үедэ урагшатайгаар зүбшэлэгдөө.

Советскэ Союзай Индидэ тээнь үгэһэн урьһаламжын түлөөһэндэ оролсуулан советскэ 1959 ондо Индиин эд бараа худалдажа абаха болоо.

Хоёр оронэй хоорондохи худалдаа наймаанай харилсаае саашадань хүгжөөхэ зорилгоор советскэ гадаадын худалдаа наймаанай организацинуудай болон Индиин гүрэнэй организацинуудай хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэдэ туһалха гэжэ хоёр тала хэлсээ.

Советскэ талаһаа—Гадаадын худалдаа наймаанай министр Н. С. Патоличев, Индиин талаһаа—Индиин СССР-тэ байдаг Элшэн сайд К. П. Ш. Менон хэлсээндэ гар табяа.

ХИЛЫН СААДАҺААА

КПСС-эй XXI съезд дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд тухай гадаадын оронуудай хэблэл иигэжэ бэшэнэ

АЛБАНИ

ТИРАНА, ноябрийн 18. (ТАСС). Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин XXI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые Албаниин хэблэл үргэнөөр тайлбарилһаар.

«Асари ехэ түсэбүүд» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг «Пуна» газетэ мүнөөдэр толилоо. Тэрээн соогоо иигэжэ бэшэнэ. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхын тула КПСС-эй хараалһан долоон жэлэй программые ажмалтатайгаар бэелүүлгэ коммунистическэ байгуулалтада шэнэ шухала шата болохо байна. Энэ ушар Советскэ Союзай ажалшадые баясуулан омогорхуулхаһаа гадна, социалистическэ оронуудай ажалшадые, дэлхэйн бүхы түрүү хүнүүдые баясуулна. Советскэ Союзай хүгжэлтэ хадаа капиталистическэ системэһээ болюу һайн байһанаа бодото дээрэнь харуулһан дэлхэйн социалистическэ системые улам бэхижүүлхэ, һайн һайхан еэдүйнгөө түлөө олонниитэ ажалшадай тэмсэлдэ бүри хүнгэдэхэжэ үгэхэ байна.

Совет арад коммунизм тээшэ түргэнөөр дабшана. Тэрэнэй гайхамшагта илалтанууд социализм байгуулахада шэнэ габьяа гаргаха хэрэгтэ Албаниин ажалшадые зоригжуулна гэжэ газетэ бэшэнэ.

МНР

УЛАН-БАТОР, ноябрийн 18. (ТАСС). КПСС-эй XXI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые Монголой хэблэл, олонниитэ үргэнөөр зүбшэнэ. Советскэ Союзда коммунизм байгуулха агуухэ шэнэ программые республикын ажалшад халуунаар һайшаана.

«Коммунизм байгуулха асари ехэ программа» гэһэн гаршагтай түрүү бэшэг «Үнэн» газетэ толилоо. Совет оронэй арадай ажахые хүгжөөжэ долоон жэлэй түсэб бүхы дэлхэйн-түүхэтэ удха шанартай байха зуураа, мүн арадай демократиин оронуудта ехэ туһатай гэжэ газетэ онсолон тэмдэглэнэ. Советскэ экономикын хүсэтэ ехээр дэбжэлгэ, Советскэ Союзай өөрыгөө хамгаалха шадабариин бэхижэлгэ бүхы социалистическэ лагериин хүгжэн бадарха, бэхижэхэ шиидхэхы арга нүхэсэлнүүдэй нэгэн болоно гэжэ газетэ бэшэнэ.

ИНДИ

ДЕЛИ, ноябрийн 18. (ТАСС). Экономическа талаараа амгалан ёһоор мүрысэжэ гэжэ промышленна талаараа ехээр хүгжэнги барууна капиталистическэ оронуудые Советскэ Союз шэнээр уряалба гэжэ «Джугантар» газетэ КПСС-эй XXI съезд дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүд тушаа түрүү бэшэг соогоо тэмдэглэнэ.

«Баруун Европотой, Америкэтэй Советскэ Союзай ажмалтатайгаар мүрысэжэ байһые энэ гайхамшагта оронэй хорото дайсадшье мүнөө арсажа шадахаяа болёод байна гэжэ газетэ бэшэнэ.

ОАР-эй президент Насер Ливанай газетын корреспонденттэй хөөрэлдэбэ

КАИР, ноябрийн 18. (ТАСС). Ливанай «Ас-Сахафа» газетын корреспонденттэй ОАР-эй президент Гамаль Абдель Насерай хөөрэлдэһэн хөөрэлдөөе «Аль-Гумхурия» газетэ үсэгэлдэр толилоо.

Ливан ОАР хоёрой хоорондохи харилсаан тухай хэлэхэдээ, Насер иигэжэ мэдүүлээ: ОАР Ливан хоёрой хоорондохи харилсаанай мүнөө заһаруулагдаад байхада, энэ харилсаае улам бэхижүүлхын тулада биднэр өөһэдынгөө зүгһөө хүсэ шадалаа гамнахагүйбди. Ахадуунэрэй хоорондо һэжэглэлсэхэ ябадал гаргаха гэжэ империалистнууд оролдодог байһан юм. Энэ һэжэглүүрэлгые зайсуулха ёһотойбди. Хоёр оронэй хоорондохи харилсаанай заһараад байһан ушар экономическа харилсаа холбоо бэхижүүлхэ хэрэгтэ туһалха гэжэ би этигэнэб.

ОАР-эй экономическа хүгжэлтын асуудалнууд тухай Насер саашань хэлэбэ. Советскэ Союзһаа абтаһан урьһаламжаа руда малтан абалгада, нефть болон малтамалнуудые болбосоруулха промышленностиие хүгжөөлгэдэ сүм зорюулагдаха гэжэ заажа зуураа, Советскэ Союз урьһаламжа үгэжэ ОАР-ые гартаа оруулхаар хүсэнэ гэһэн үгэ хүүрэй шал худал байһые Насер элирүүлэн харуулаа. Советскэ Союзһаа абаһан урьһаламжаяа шэнэ заводуудай продукци үгэдэг болоһоной һүүлээр түлэжэ эхилхэ байнабди. Ассуанска хаалта барихын тулада абтаһан урьһаламжа тухай хэлэхэ болоо һаа, энэ барилгын түрүүшын шатын хүдэлмэриин дүүргэгдэһэнэй һүүлээр урьһаламжаа биднэр бусаажа эхилхэбди. Түс барилгын түрүүшын шатын хүдэлмэриин дүүргэгдэхэдэ, 1.700 мянган феддан (1 феддан 0,42 гектартай тэн) шэнэ газар элдүүрилхэ аргатай болохо байнабди.

Гэнтэ добтолхо ябадал зайсуулха хэмжээнүүд тухай асуудалаар экспертнүүдэй зүблөөн

ЖЕНЕВА, ноябрийн 18. (ТАСС). Гэнтэ добтолхо ябадал зайсуулха хэмжээнүүд тухай асуудалаар экспертнүүдэй зүблөөнэй мүнөөдэрэй ээлжээтэ заседани дээрэ зүблөөнэй программые хаража үзэлгэ үргэлжэлүүлэгдэв. Албаниин, Румыниин, Италиин түлөөлэгшэд мэдүүлгэнүүдые хэһэн байна.

Ядерна зэбсэг туршалга болюулха тухай зүблөөн

ЖЕНЕВА, ноябрийн 17. (ТАСС). Ядерна зэбсэг туршалгые болюулха тухай хэлсээндэ хабаадагшадай ээлжээтэ заседани мүнөөдэр болжо, США-гэй түлөөлэгшэ түрүүшээр һууба.

Атомна, водородно зэбсэг туршалгые болюулха хэлсээнэй проект тухай советскэ делегациин дурадхал; нэгэ талаһаа СССР-эй, нүгөө талаһаа США, Англиин делегацинуудай дурадхаһан аад, шэнээр саража үзэгдэһэн зүбшэхэ зүйлэй проектнүүд; уласхоорондын хиналтын органые байгуулха тухай Англиин делегациин дурадхаһан документ, ядерна зэбсэг туршалгые хиналтын органые байгуулха тухай дээрэ зогсооно, уласхоорондын хиналтын органые байгуулха тухай США-гэй делегациин дурадхаһан документ зүблөөн дээрэ хэлсэгдэһэн байна.

Удаадахи заседаниинь ноябрийн 18-да болохоор зарлагдаа.

Суданда шэнэ правительство байгуулагдаа

НЬЮ-ЙОРК, ноябрийн 18. (ТАСС). Суданай Министрнүүдэй кабинедэй шэнээр байгуулагдаһан тухай Суданай радио мүнөөдэр дамжуулна. Ассошиэйтед Пресс агентствын корреспондент Каирһаа дамжуулна. Суданай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй командалагша генерал-лейтенант Ибрагим Аббуд премьер-министрын, оборонын министрэй тушаалнуудые дааха болоо. Суданай зэбсэгтэ хүсэнүүдые командалагшын орлогшо генерал-майор Ахмед Абдель Вахаб дотоодын хэрэгүүдэй, нютагай захиргаанай министрээр томилогдоо.

Кабинедэй составта армиин 7 офицер, 5 граждан хүнүүд ороо.

«Бүхы засаг гартаа абаһан тухайгаа» генерал Ибрагим Аббуд декрет гаргаа.

Судандахи байдал

КАИР, ноябрийн 18. (ТАСС). Генерал И. Аббуд гүрэнэй Суданай гүрэнэй урбалта хэһэнһээ хойшо хоёр үдэр соо «тон намдуу байна. Эндэхи байдалые сэрэгэй засагтай хид сүм хинана». Шэнэ правительствын байгуулагдаһан тухай һаваар сонсхогдоо бээз гэжэ лэгдэнэ гээд Омдурманай радио мэдээсэнэ.

Суданда байдалда Каирай хэлэл ехэ анхарал хандуулна. Омдурманай радиогой мэдээсэлнүүдые эзэтэнүүд түрүүшынгээ хуудаһанууд та томо гаршагтайгаар толилно. Гэбэшье ямар нэгэн тайлбари үхэһөө олонхи газетэнүүд һанаашье барина. Суданда болоһон гүрэнэй урбалта тухай Омдурманай радиогой дамжуулалнууд Лондонһоо лон Вашингтоной номлолнуудые өөһэдтэе туһатай байдаар хэрэглэжэ гэжэ ехээр оролдоно гэжэ «Аль-Ахрам» газетэ баруун оронуудай зарим телеграфна агентствын нуудай мэдээсэлнүүд тухай бэшэнэ гэжэ тэмдэглэнэ.

Бидэнтэй мүрысэдэг Читын областьдо

Хонишодой омогорхол

«Агын баян тала» гээд дэмы хэлсэдэггүй. Тэрэнэй зүүн захаа—Хара-Шэбэр нютагһаа баруулхаа Алхана уула, урагшаа Онон гол хүрэтэр нэмжыһэн нютагуудаар ябахада, тала гүбөөнүүдые бүрхөөһэн дун сагаан хонин һүрэгүүд эгээн түрүүн дайралдадаг.

— Энэл даа, үнэтэй баялигнай. Ерэгты, үзэгты,—гээд хонишодынь хүндэшэ ёһоор урижа байха. Иигэжэ омогорхон хэлэхэншье зүйтэй. Хэдэн зуу мянган толгой хонидтой болоһон Агын округ хони үсхэбэрилгөөр областиин соогоо шиидхэхы һуури эзэлнэ. Эндэхи колхоз, совхозуудай олзын эхэнхи хубиньхонин ажалһаа абтадаг байна. Тэдэ колхозой омогорхол ганса энээгээр хизаарлагдадаг бэшэ бшуу.

— Манай хонид тусгаар, өөһэдын нарин нооһото Забайкальска үүлтэрэй болгогдожо байгаа юм, — гэжэ тэдэнэй нилээд олониинь тординогүйгөөр хэлэнэ. Иигэжэ хэлээшэднай хэд гэшээб гэбэл, түбхын түрүүндэ Могойтын районой «Коммунизм» колхозой хонишод болоно. Энэ колхозой хонишод өөһэдынгөө зооветеринарна мэргэжэлтэдэй заабаряар ажаллажа, хонидой шэнэ үүлтэр бии болгохо хэрэгтэ хамагай түрүүн эдэбхи үсхэл гаргаа бшуу. Тэдэнэй тоодо нёдондо үбэл Социалистическэ Ажалай Геройн нэрэзэргэдэ хүртэһэн Бальжима Доржиева, Ленинэй орденуудаар шагнагдаһан үнинэй солото хонишод Долсон Балданова, Чимит Дандаров, Жаб Галсанов болон бусад ороно. Тэдэ Доржиеваһаа «юунэй түлөө бүри үндэр нэрэзэргэдэ хүртөө юм» гээд үншэгшад асуужа болохо. Тиигэхэншье зүб. Иимэ солотой,юрын хүнүүд тухайдашье мэдэхэ хэрэгтэй.

Бальжима Доржиева мүнөө жаһа наһатай. Тэдэ энэ дарүү намгон аад, урин янзын хүгшын үшөөл хүнгэн солбон зандаа. Хорёод жэлэй турша соо хэжэ яһаһан ажалаа мүнөөшье һайнаар дүүргэжэ байнхай.

— Тон түрүүн юунһээ эхилһэн тухайгаа һанаад үзэхэдэ, гайхалтай байна даа,—гээд, Доржиева һанан һанан хөөрэнэ. — Юрэдөө тиихэдэ нарин нооһоной байгаагүй, наритгаршье нооһон тушаа һанаандаа оруулаагүй ябаһан юмди. Тиихэ үедэ нютагайхнай хонидой толгой бүриһөө нэгэ, ехэдээ һаа нэгэ хахад килограмм шэрүүн нооһон абтагша бэлэй. Яахабши гээд, тэрээндээшье баярладаг байгаабди. Харин мүнөө 5—6 килограмм нооһо үгэдэг хонид нилээд олон болоо аргаа.

Хонин ажалаа һайжаруулжа, тэрээнийе ашаг үшэ ехэтэй һалбари болгохын тула колхозниконуудай эршэ зоригтойгоор ажаллаһан тухайдань мүнөө хөөрэжэшье бархагүйш. Энэ харюусалгатай ажалда Бальжима хонишоныше тон эдэбхитэйгээр хабаадаһан байха юм. Тэрээндэ колхозой эрхим отаранууд дааглагдаһан үгтэдэг байгаа. Юундэб гэбэл, һайн үүлтэрэй хонидые һалхa хэрэгтэй байгаа бшуу. Тиин эдэнь олон нойргүй һүниинүүд, соёрдол болон сэдьхэлэй хүдэлгэхэ ушар Доржиевагай тохёолдо гэбэхэ.

Энэ мэтээр ажаллан, нарин нооһото забайкальска шэнэ үүлтэрэй хонидые бии болгоходоо, солото хонишодой хэһэн аша туһань айхабтар ехэ. Бүри 1943 ондо һайжаруулагдаһан хонидой отарые даажа абаад хаража байгаа. Эгээл тэрэ үедэ хонидой үүлтэрые бүри саашадань һайжаруулхын тула эндэхи колхоз холын Кавказһаа меринос хусануудые асаржа эхилээ һэн. Тэрээнһээ хойшо гурбан жэл үнгэрөөд байхада, колхозой мэргэжэлтэд хониндоо нооһоной классаар түрүүшын хэдэн отарануудые илгаа бэлэй. Эдэнь тиихэдэ баталгадһан забайкальска шэнэ үүлтэрэй хонидһоо бүридөө. Тэрэ шэлэгдэмэл отаранууд колхозой правлени болон партиин эхин организацяар зүбшөөлгэдэжэ, дүршэл ехэтэй түрүү хонишодто даалгагдаһан юм. Тэдэнэй нэгэниинь Бальжима Доржиева байгаа. Колхозойнгоо зоотехник Базар-Сада Цыбиковэй, ветеринар Цэдэб Бадмаевай заһаан шэнэ арганууд ажал хүдэлмэридөө зоригтойгоор хэрэглэжэ, хонидойнгоо хойноһоо шадабаритайгаар харууһалдаг һэн. Заримдаа алдуу эндүү гарадаг, бэрхэшээл бүтэшөөр бэшэ ха юм даа! Бальжимашье бэрхэшээлһээ түнхарижа гү, али зүрхэ алдажа байгаагүй, ажалдаа бүри шиидэнгүй хам орогдог һэн. Тиигэжэ Доржиевадал адли хонишодой олон жэлдэ суғарицагүй оролдосотойгоор ажалалһаабан, ашаар «Коммунизм» колхоз бүхы хонидойнгоо үүлтэрые гүйсэд һайжаруулжа шадаа. Мүнөө гушаад мянган хонидынь бултадаа нарин, нарибтар нооһотой болонхой. Мүн ашаг шэмэ ехэтэй забайкальска һайн үүлтэрэй үсхэбэриин хусануудые бүридэһэн отара бии. Тэрээнһээ гадна бусад колхозуудта иимэ үүлтэрэй 300 шахуу хусанууд худалдагдаа.

Бальжима үетэн нүхэдтөө, залуушуулда жэшээ харуулан ажаллажа, элбэг ехэ нооһо хайшалха, түлнүүгөө олоор абахын түлөө саг үргэлжэ оролдодог байна. Тэрэ үбэлэй жабартай, шуурганай хүйтэнһиие, зунайшье ангама халуун, хура бороотой үдэрнүүдые ходоод бэрхэшээнгүйгөөр гаталдаг. Хонин бүхэнэй хүсэ шадалыень үбэлэй шанга хүйтэн соо буурулуулангүйгөөр ондо оруулха, тиин тэдэнээ элдэб үбшэнһөө, бусад аюулһаа аршалжа шадаха гээшэ хүнгэн хэрэг бэшэ. Тиимэһээн эндэ хёрхо ниодэншье, шадабари дүршэлшье, ехэ тэсэбэришье хэрэгтэй байна. Иимэ эрхим шанарнууд Доржиевада бии, тэдэнь ажал хэрэгтэ айхабтар туһаладагшье байха юм.

Манай Коммунистическэ партиин XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүд, мүн хүдөө ажахыгаа саашадань хүгжөөхэ тухай бусадшье шиидхэбэринүүд эндэхи хонишодой зориг хүсэлые улам бүри эршэдүүлээ бэлэй. Тэдэнэй хоорондо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөнэй эршэ хүсэн үргэдэжэ, колхозой түрүү хонишодой ажалдань шэнэ шэнэ амжалтануудые асараа. Тиихэдэ Бальжима Доржиевагай 800 хонин отарынгаа хонин бүриһөө дунда зэргээр 4,1 килограмм нооһо хайшалаа, зуун эхэ хонин бүриин 112 хурьга түлжүүлжэ һэн. Мүн баһа үнгэрэгшэ зун хонидой нооһо хайшалалгын болоходо, округ соо Бальжимые хүсэхэ хүн байгаагүй. Тэрэнэй отарын хонин бүхэнһөө 5 килограмм эрхим шанартай нооһон хайшалагдаһан юм.

Мүн бусад олон хонишодшье тул абалга, нооһо хайшалалгаар һайн дүнгүүдые туйлаһан байна. Жэшээнь, Чимит Дандаров 100 эхэ хонин бүриһөө 116 хурьга абажа түлжүүлһэн, Янжима Рабжирова, Гарма Жигжитова гэгшэд хонин бүриһөө 4—5,8 килограмм нооһо хайшалаһан байха юм. Комсомол Сандан Батодоржиев хонин бүриһөө 5 килограмм шахуу нооһо хайшалжа, областиингоо залуу хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлээ.

Агын түрүү хонишод мүрысөөтэ Бурядай АССР-эй хонишодой түйлалтануудаар саг үргэлжэ һонирхожо байдаг, дүй дүршэлөө хубаалсахые хүсэдэг. Областиингоо хүдөө ажахынхидай делегациин гэшүүн болоходо, энэ жэлэй февраль һарада Улан-Удэ ерэхэ зуураа, нүхэр Батодоржиев республикын зарим колхозуудта хонидые жэл соо хөөр дахин түрүүлдэг дүршэлтэй танилсаһан, тэдэниие элбэг тэжээл, дулаан байраар хангадаг байһые ехэ һонирхожо ошоһон байгаа. Тиин түүхатай һайн юумыень өөһэдынгөө ажалда хэрэглэхэ оролдоно.

«Коммунизм» колхозой хонишодой амжалтанууд нилээд ехэ. Тиимэл хадаа тус колхоз хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,5 килограмм нооһо хайшалһан, гүрэндөө 83 центнер нооһо тушааһан байха бшуу. Энээнтэй хамта колхозой олон дог олзонь жэл ерэхэ тудам дээшэлнэ. Хэрбээ тус колхозой олзо нёдондо 4,5 миллион түхэриг болоо байһан һаа, энэ жэлдэ 5,5 миллион болобо. Энэ олзын гурбанай хубиин хуби шахуунь гансал хонин ажалһаа ороһон байна. Мүнөө хонин бүриһөө ородог олзо 151 түхэриг болоо. Тиигэжэ ажалта үдэр бүхэндэ 15 түхэриг хубааха арга олдобо.

Эндэ үйлэдбэриин баригдаа олоор бодхоогдоно. Арбаад автомашина байха шлакобетон гаражай хони хурьгадай байха арба гаран типовой байрануд, үрэжүүлэгэй типовой байранууд, ...пунктнууд баригданхай.

— Эдэ бүхы амжалта, хүгжэлтэ хонидой түйлаха хэрэгтэ манай хонишодой оруулһан хубитанһаа гаяа ехэ байна. Мүнөө тэдэнэр бүри саад колхозниконуудтаа хамта хам бэлэн, малайнгаа үбэлжэхэдэ эрхим мэдэр бэлдэхэдэ, үбэл эрэ түрэлтэ дурбэ мянгаад толгой хонидоо ... кусственна аргаар үрэжүүлжэ ... түүхэ ойртоо. Эдэ бүгэдэ партиин XXI съездэ манай колхозой ...ган юм,—гээд партиин XX съездэй баадаһан, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ, Ленинэй ордентэ Базар Санжиев хөөрэнэ.

А. ЖАМБАЛОН.

Агын округ.

Манай газетын удаадахи номер ноябрийн 22-то гараха.

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35-14, культуры и быта—34-05, писем трудящихся и переводов—24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н00894. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4714.